

wroclaw.pl

Świętuj radośnie

11 listopada weź udział
w Radosnej Paradyzie
Niepodległości.
Start o godz. 10
z pl. Wolności.

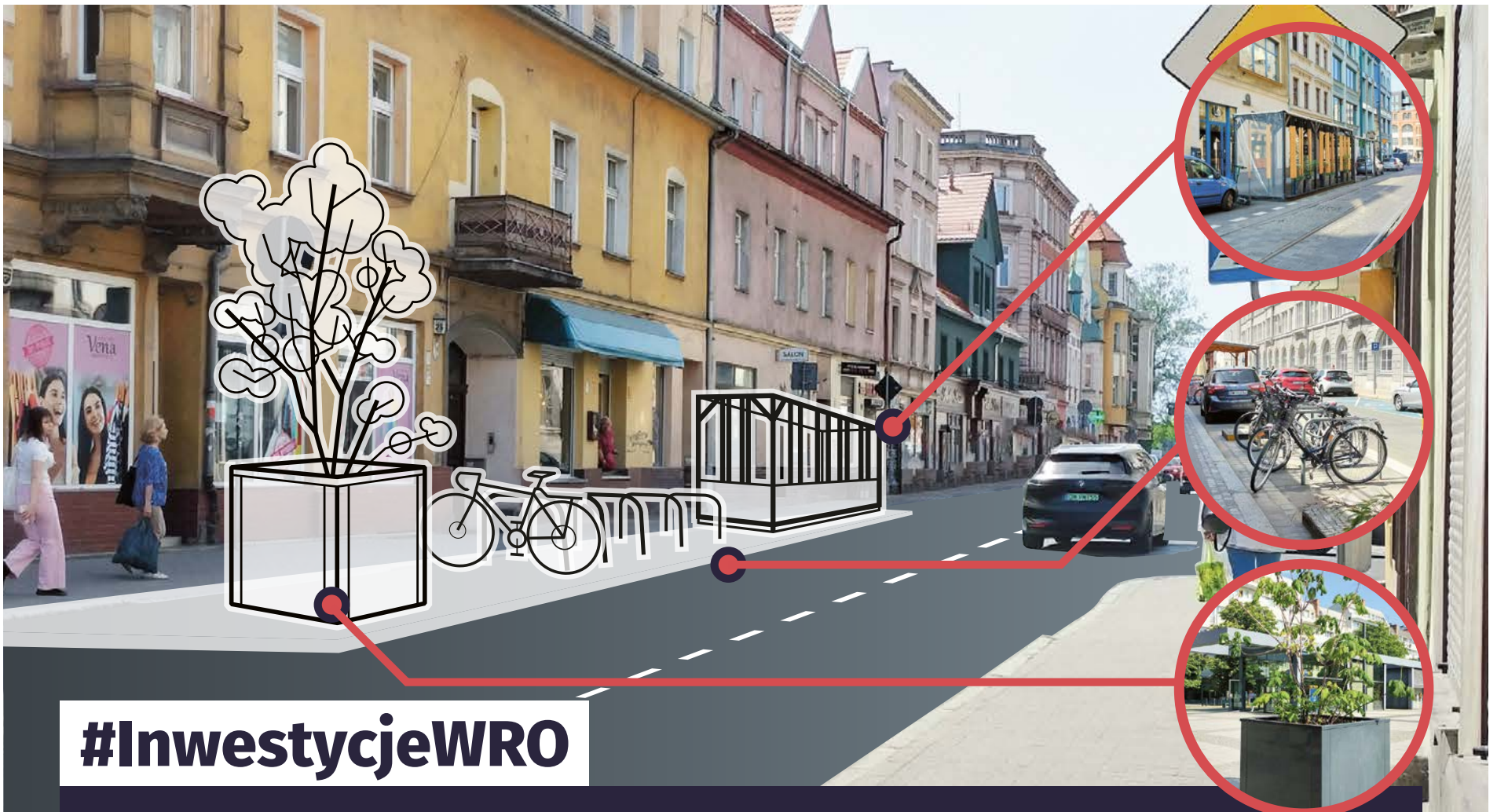
str. 3

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 43 (156), 8-14.11.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

#InwestycjeWRO

Samochody obwodnicą, a Średzka dla leśniczan

„Igrzyska śmierci” we Wrocławiu

13 listopada będzie można obejrzeć przedpremierowo hollywoodzki hit, kręcony w Hali Stulecia: „Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży”

str. 4

Idealny kampus okiem studentów

Studenci architektury Politechniki Wrocławskiej stworzyli nowe koncepcje architektoniczne i urbanistyczne domów studenckich na Wittigowie.

str. 5

Клуб пенсіонерів «Українські вечорниці»

Як адаптуватись літнім людям на новому місці знають організатори клубу пенсіонерів «Українські вечорниці» у Wrocławі.

с. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

każdego roku 11 listopada rozpoczynam w możliwie najpiękniejszy dla mnie sposób – od spotkania z kombatantami, bohaterami naszej niepodległości. Polska, po powrocie na mapę Europy i świata 11 listopada 1918 roku, niejednokrotnie jeszcze musiała walczyć o prawo do swojego samostanowienia. Nie myślę tu tylko o kolejnych wojennych zawieruchach. Także lata komunizmu nie były niczym innym, jak latami walki o uwolnienie się spod wpływów dyktatury za żelazną kurtyną. Dyktatury, która w ostatnich latach ponownie podnosi głowę, chcąc dzielić świat na „strefy wpływów” i zbrojnie wpływać na sąsiadów i ich międzynarodowe relacje.

Wielu polskich żołnierzy służyło i nadal służy także w po-

kojowych kontyngentach pod błękitną flagą, w tych miejscach świata, gdzie mogą nieść pokój i bezpieczeństwo mieszkańcom krajów ogarniętych konfliktem. W naszych niepodległościowych porannych rozmowach wszyscy oni są radośni. Myślę, że radość tę niesie im poczucie spełnionego obowiązku podzielenia się posiadaną wolnością.

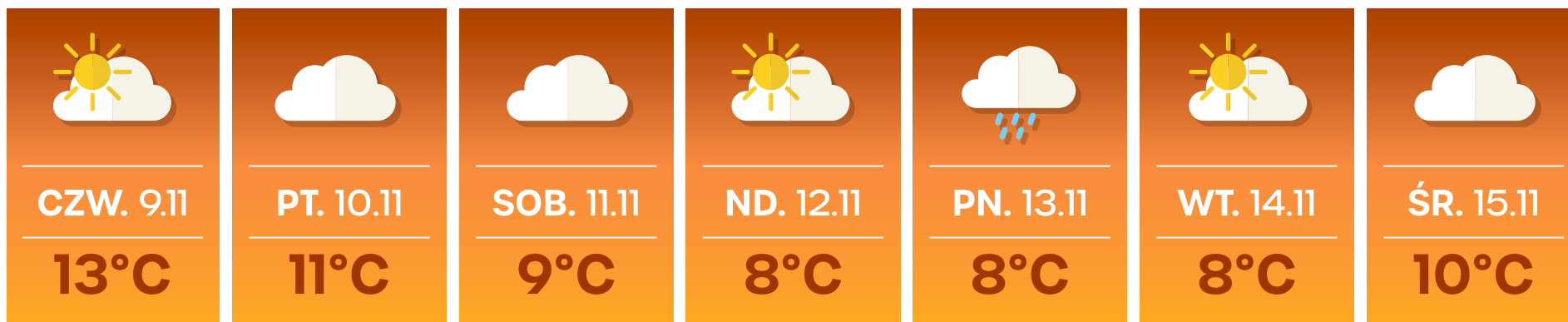
Takie dni inspirują mnie tym silniej do refleksji, z której wywodzę dla siebie ważne zadanie: jak najlepiej wykorzystać dany nam czas, za który nasi przodkowie płacili życiem i krwią. Ich ofiary nie wolno zmarnować. Nie musząc dziś walczyć o naszą niepodległość zbrojnie, zawalczy o rozwój naszych małych ojczyzn, o rozwój Wrocławia wraz z jego aglomeracją. To nasza dzisiejsza część odpowiedzialności za rozwój Polski i utwierdzenie jej

niepodległości w kolejnych pokoleniach. Wierzę, że fundamentem silnego kraju są samorządy, silne siłą swoich mieszkańców, zaangażowanych, aktywnych, odważnie broniących wartości, ale też współtworzących lokalne wspólnoty każdego dnia, poprzez naukę, pracę, zaangażowanie społeczne. A Wrocław ma wielkie szczęście do swoich mieszkańców.

Cześć i pamięć bohaterom naszej wolności,
Niech żyje wolna i niepodległa Polska,
Niech żyje Wrocław.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

KARTKA
Z KALENDARZA

• 8 listopada 1918 •

z więzienia przy ul. Kleczkowskiej zwolniono Różę Luksemburg, polsko-niemiecką działaczkę antywojenną i polityczną

• 13 listopada 1841 •

otwarto we Wrocławiu Teatr Miejski (w tym budynku mieści się obecnie opera)

• 14 listopada 1945 •

Poczta Polska zaczęła dostarczanie listów i przesyłek we Wrocławiu

DWA MAŁE ŻUBRY WE WŁASNEJ OSOBIE

„Pozwólcie przedstawić sobie: pan żubr we własnej osobie. No, pokaż się, żubrze. Zróbcie minę uprzejmą, żubrze”. Tak Jan Brzechwa nakłaniał żubra do uśmiechu. My nie musimy – mały Pomelo pięknie zapozował do zdjęcia z mamą. Urodził się we wrocławskim zoo 23.09 i ma jeszcze brata – Podgrzybka z 9.10. Skąd takie osobliwe imiona? Młode zostały nazwane zgodnie z wymogami Księgi Rodowodowej Żubrów. Imiona wszystkich żubrów linii białowieskiej pochodzących z polskich hodowli zaczynają się literami „PO”. Nowi mieszkańcy ważą ok. 40 kg, na razie piją mleko, ale w przyszłości będą zajadali się sianem, zielonką i warzywami. Należą do gatunku, który kiedyś wymarł w naturze i uratowany został dzięki ogrodom zoologicznym. Tegoroczne młode są już kolejnymi urodzonymi we Wrocławiu! Cielaki czują się dobrze i coraz chętniej wychodzą na wybieg. Żubry europejskie można oglądać za Afrykarium, obok wybiegu okapi.

Świętujmy radośnie Dzień Niepodległości

Radosna Parada Niepodległości łączy pokolenia – udział w niej może wziąć każdy. Wystarczy przyjść przed godz. 10 na pl. Wolności. Jeżeli ktoś ma wątpliwości, czy da radę przejść 3-kilometrową trasę do Centrum Historii Zajezdnia, może pojechać zabytkowym „Ogórkem”.

Robert Migdał

Od kilku lat Paradę organizuje Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. Przemarsz liczy 3 km i kończy się na placu przy Centrum Historii Zajezdnia. W zeszłorocznej parady wzięło udział kilka tysięcy uczestników.

Program wydarzeń

SOBOTA (11 listopada)

godz. 10–12 – Radosna Parada Niepodległości. Start z placu Wolności, przejście przez ulicę Krupniczą i Sądową, plac Legionów i ulicę Grabiszyńską do Centrum Historii Zajezdnia. Paradę prowadzić będzie legendarny Jelcz 043 „Ogórek”, dodatkowo w pochodzie wezmą udział także zabytkowe autobusy Klubu Sympatyków Transportu Miejskiego,

godz. 12 – wspólne odśpiewanie hymnu Polski na placu przed Centrum Historii Zajezdnia oraz finał parady. Podczas wydarzenia zobaczycie występy artystyczne mażorettek, chorągwiarzy, orkiestr dętych oraz koncert chóru. Będą grupy rekonstrukcyjne, sportowcy i maskotki (m.in. Pingwin z wrocławskiego zoo, Rekin i Ośmiornica z Hydropolis, policyjny Komisarz Lew, wrocławski Krasnal czy Orzeł z piłkarskiego WKS-u), a na zakończenie seniorzy z Przestrzeni Trzeciego Wieku i Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego zatańczą poloneza,

godz. 13 – rozstrzygnięcie konkursów dla szkół: konkurs na

Podczas świętowania 11 listopada będą występy artystyczne, a także pojawią się grupy rekonstrukcyjne

korowód – konkurs dla drużyn szkolnych na najlepsze i najciekawsze przebranie związane z historią Polski, ważnymi postaciami z literatury, sztuki itp. „Radosne Dźwięki Niepodległości” – konkurs dla uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych,

godz. 18 – koncert utworów patriotycznych w wykonaniu chóru Basilica Cantans (Sala Pamięć i Przyszłość). Wstęp wolny.

NIEDZIELA (12 listopada)

godz. 10.30–12.30 – „Bajkowe Poranki” dla najmłodszych i warsztaty „Polska na porcelanie” (warsztaty są płatne; zapi-

sy pod adresem Bajkowe Poranki w Centrum Historii Zajezdnia),

godz. 12–15 – zlot klasycznych samochodów, współorganizowany z Auto Moto Klubem Wrocławskim,

godz. 13–14.30 – warsztaty malarskie dla dzieci „Polska na płótnie”,

godz. 13 – muzyczne oprowadzanie po wystawie – jedyne w swoim rodzaju, podczas którego usłyszycie legendarne piosenki, specjalnie dopasowane do treści wystawy głównej „Wrocław 1945–2016”,

godz. 15–16 – prelekcja o pierwszych polskich posłankach zapre-

zentowana przez dr Monikę Piotrowską-Marchewę (dr Monika Piotrowska-Marchewa – historyczka, badaczka dziejów warstw najuboższych i historii społecznej kobiet, zatrudniona w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego).

Dodatkowe atrakcje w weekend: przejazdy zabytkowym autobusem Jelcz 043 „Ogórek” (odjazdy o pełnych godzinach w godz. 10–17), kącik plastyczny dla najmłodszych, strefa food trucków, fotobudka, możliwość zwiedzania wystawy głównej „Wrocław 1945–2016”, gra rodzinna na wystawie głównej „Wrocław 1945–2016” z upominkiem dla każdego.

Skill Sprint dla firm i studentów

Już 16 listopada na Politechnice Wrocławskiej konferencja Skill Sprint. To inicjatywa, która łączy świat studentów i przedsiębiorców. Spotkanie umożliwi studentom zdobycie praktycznych umiejętności oraz nawiązanie kontaktów z przedstawicielami wiodących firm. To również okazja dla przedsiębiorców do znalezienia i rekrutacji najlepszych, najbardziej dopasowanych talentów w branży. Spotkanie odbędzie się w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej przy ul. Janiszewskiego 8 w godz. 10–14. Bilety bezpłatne, zapisy przez: www.skillsprint.pl/wroclaw.

Sprawa dla reportera www.wroclaw.pl

Chcemy być blisko ciebie, pisać o sprawach, które dzieją się na twoim osiedlu, na twojej ulicy. O sprawach, które cię interesują, ciekawia, zastanawiają, które dotyczą ciebie, twojej rodziny, sąsiadów, znajomych, przyjaciół... Na stronie www.wroclaw.pl znajduje się przycisk ALERT WROCLAW.PL. Po jego naciśnięciu zostaniesz przekierowany do specjalnego formularza, dzięki któremu możesz nas poinformować o ciekawych rzeczach, które dzieją się w twojej okolicy. Byłeś świadkiem jakiegoś ważnego zdarzenia? Masz zdjęcia? Film? Opisz nam, co się stało i zostaw swoje dane kontaktowe. Jeśli posiadasz – dołącz też fotografie i film. Wybrane zgłoszenia zostaną opublikowane na www.wroclaw.pl.

Dr Andrzej Jerie, dyrektor Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu

Jak urodził się pomysł na Radosną Paradę Niepodległości we Wrocławiu?

Paradę wymyśliły w 2002 r. dwie fantastyczne pasjonatki edukacji: Ewa Skrzywanek i Małgorzata Olewińska-Syta. W realizacji pierwszego korowodu, który przeszedł od pomnika Konstytucji 3 Maja przy Panoramicznym Rynku, pomógł ówczesny dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego Jarosław Broda i Krzysztof Jakubczak.

Wtedy jeszcze nie było konkursu na przebrania dla szkół. Ten zwyczaj zaczął się rok później i nadał wydarzeniu niezwykle twórczy, barwny charakter. Parada z roku na rok się rozrastała. Przebiegała różnymi trasami. Chyba śmiało można powiedzieć, że zazdrości nam jej cała Polska.

Co trzeba zrobić, żeby wziąć w niej udział? Może przyjść każdy – niezależnie od wieku?

Zaproszeni na Radosną Paradę Niepodległości są wszyscy: rodziny z dziećmi, uczniowie szkół podstawowych i średnich, studenci i seniorzy.

Jakieś stroje obowiązkowe? Flagi? Kotyliony?

Świętujemy niepodległość, więc pełna wolność, ale oczywiście mile widziane są biało-czerwone barwy. Młodzież i seniorzy obiecali przebrania, więc będzie co oglądać. Bę-

dziemy rozdawali małe flagi, a nasi animatorzy ozdobią chętnym dzieciom i dorosłym twarze na biało-czerwono.

Polacy, z roku na rok, coraz chętniej pokazują swój patriotyzm, mówią o nim głośno, też biorąc udział w takich Paradach, jak ta nasza, wrocławska. To cieszy...

Niezmiernie! Zwłaszcza że nasza wrocławska Radosna Parada Niepodległości łączy zarówno pokolenia, jak i opcje światopoglądowe.

Jestem bardzo dumny z tego, że Wrocław pokazuje całą Polskę, że można świętować ten dzień radośnie, podniosłe, patriotycznie i przede wszystkim wspólnie, szukając tego, co łączy.

Rozmawiał Robert Migdał

Piąta część „Igrzysk śmierci” 13.11 we Wrocławiu

Prapremiera filmu „Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży” – kolejnej części przeboju, który na całym świecie przyciąga do kin dziesiątki milionów widzów – odbędzie się 13 listopada we Wrocławiu! Zdjęcia do ekranizacji sagi powstawały m.in. w Hali Stulecia! Bilety na prapremierę będą za darmo! Jak je zdobyć?

I Agata Zięba

Na świecie 15 listopada, w Polsce 17 listopada, a we Wrocławiu już 13 listopada będzie można obejrzeć przedpremierowo hollywoodzki hit, kręcony w Hali Stulecia: „Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży”.

Hit powraca po latach

Po ośmiu latach przerwy na ekrany wchodzi piąty film z serii „Igrzyska śmierci”. W nowej odsłonie areną Dziesiątych Głodowych Igrzysk, podczas których bohaterowie stoczą walkę na śmierć i życie, stanie się Hala Stulecia.

– Wrocław jako miejsce realizacji tak ważnych zdjęć oraz baza produkcji wygrał z kilkoma innymi miastami europejskimi. Decydującą rolę odegrała Hala Stulecia, będąca jednym z głównych obiektów zdjęciowych, ale nie tylko – opowiada Robert Golba, prezes Zarządu Alex Stern, firmy odpowiedzialnej za produkcję i realizację zdjęć w Polsce. – Przy tak skomplikowanych produkcjach wsparcie miasta jest po prostu konieczne. Bez tego elementu nie da się zrealizować takiego przedsięwzięcia. To wsparcie nie jest wsparciem

Kadr z filmu, na którym widać zmienioną komputerowo Halę Stulecia. Zdjęcia do piątej części odbywały się od 11 lipca do 5 listopada 2022 r.

finansowym, ale wsparciem organizacyjnym, i tylko, i aż przyjaznym spojrzeniem na wymagającą realizację – dodaje.

Ekranizacja sagi

„Igrzyska śmierci” powstały na kanwie powieści Suzanne Collins o tym samym tytule. Pierwsza część tego hollywoodzkiego hitu pozwoliła Wytwórni Lionsgate w 2012 r. ustanowić rekord sprzedanych w ciągu doby wejściówek (poprzednio ustanowiony przez sagę „Zmierzch”).

Za scenariusz do filmu odpowiadają Michael Lesslie i Michael Arndt, a za reżyserię Francis Lawrence, który pracował już przy poprzednich częściach.

W nagraniach udział wzięły gwiazdy światowego kina, m.in.: Rachel Zegler, zdobywczyni Złotego Globu za najlepszą aktorkę w musicalu „West Side Story”, Peter Dinklage, także wyróżniony Złotym Globem jako aktor drugoplanowy w „Grze o tron” czy Hunter Schafer, aktorka kojarzona z serialem „Euforia”.

W roli głównej: Wrocław

– Było to wymagające przedsięwzięcie, udało nam się spełnić wyśrubowane oczekiwania producentów i dzięki temu już za parę dni widzowie na całym świecie będą oglądać wnętrza największej wizytówki Wrocławia – opowiada Jakub Grudniewski, prezes Hali Stulecia.

Prapremiera filmu „Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży” odbędzie się 13 listopada o godz. 18 w Kinie Nowe Horyzonty, a bez-

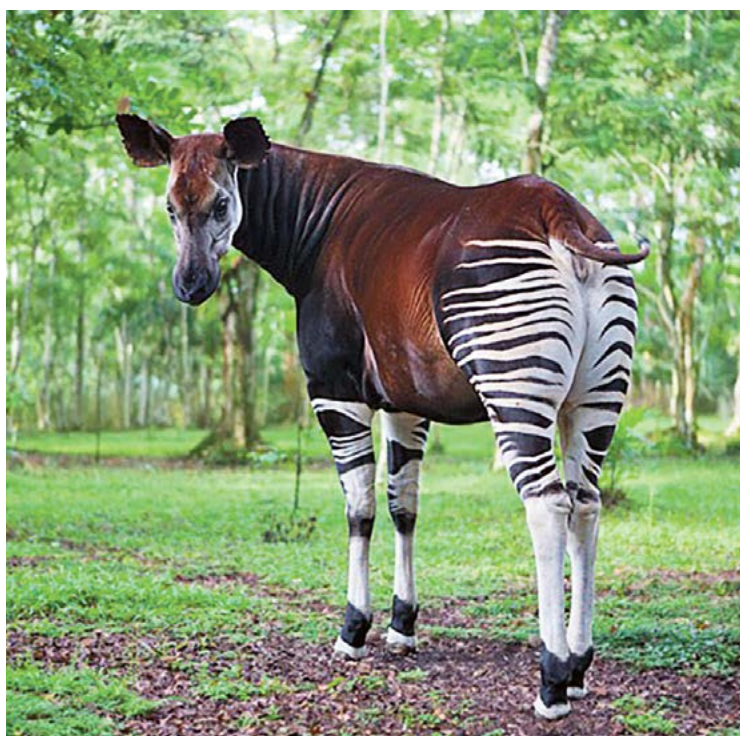
płatne wejściówki będą do odbioru 8 listopada w dwóch punktach:

- kasy Kina Nowe Horyzonty w godz. 11-13 (lub do wyczerpania puli),
- Hala Stulecia (Visitor Centre) w godz. 13-15 (lub do wyczerpania puli).

Liczba wejściówek jest ograniczona – jedna osoba będzie mogła odebrać maksymalnie 2 bilety.

➤ Wejściówki będzie można wygrać także na portalu www.wroclaw.pl

Uczniowie! Uratujcie okapi... zbierając odpady

Odwiedź okapi we wrocławskim zoo i weź udział w konkursie

Recykling ratuje okapi! Tam, gdzie żyją te piękne ssaki występują rzadkie materiały wykorzystywane do budowy procesorów w telefonach komórkowych czy laptopach. Niestety, ich wydobycie niszczy środowisko życia okapi, dlatego ich ponowne wykorzystanie jest tak ważne.

I Agata Zięba

Okapi to daleki kuzyn żyrafy, z dużo krótszą szyją, ale podobnie długim językiem mierzącym nawet pół metra. Zwierzę objęto ochroną gatunkową już 90 lat temu. Mimo podjętych działań populacja tego gatunku ciągle maleje. – Najpoważniejszym zagrożeniem dla gatunku jest szeroko pojęta działalność człowieka. Okapi jest całkowicie zależne od lasu – dżungli Kongo, a wylesianie wraz z kłusownictwem i wydobyciem metali doprowadziło gatunek do skrajnego zagrożenia. Populacja spadła o ponad 50 proc. w ciągu zaledwie trzech pokoleń – mówi Marta Zając-Ossowska, dyrektor ZOO Wrocław.

Wrocławskie zoo było pierwsze w Polsce, do którego trafiły zwierzęta tego imponującego gatunku. Kala, jej mama Zawadi oraz samiec Nkosi zapraszają, by je odwiedzić. Dodatkowo z okazji Światowego Dnia Okapi, przypadającego 18.10, zoo ogłasza konkurs dla szkół.

Klasa, która zbierze najwięcej zużytych komórek, laptopów i tabletów, wygra wycieczkę do wrocławskiego zoo i zajęcia edukacyjne. Nagrodę ufundowała firma Blockpol Sp. z o.o. z Wrocławia, a recyklingiem sprzętu zajmie się firma EP Reco, która od lat współpracuje z Fundacją ZOO Wrocław – DODO i przekazuje

pieniądze z recyklingu na projekt ratowania okapi w Afryce.

– Program polega na ochronie naturalnego siedliska okapi i rdzennych pigmejów Mbuti, żyjących w rezerwacie Okapi Wildlife Reserve. Ma na celu ochronę bioróżnorodności i przetrwanie rodzimych gatunków – opowiada Marta Gondek, prezes zarządu Fundacji ZOO Wrocław – DODO.

Konkurs skierowany jest do szkół, które mogą nadsyłać paczki z zużytym sprzętem do zoo. Aby wziąć udział w zbiórce, opiekun danej klasy musi wypełnić formularz na stronie wroc.city/KonkursOkapi.

Studenci PWr na nowo zaprojektowali Wittigowo

Agora w formie pergoli, pieszka kładka nad ul. Wróblewskiego, zielone tarasy, biblioteka z multimediami, kino plenerowe, skate park, miejsca do coworkingu, restauracje i kafejki. Do tego supermarket, apteka, dwa stawy, a nawet nowy akademik – studenci architektury Politechniki Wrocławskiej tak wyobrażają sobie idealny kampus.

Mariola Szczyrba

Studenci architektury Politechniki Wrocławskiej w trakcie warsztatów „Wittigowo Campus Life. Designing a Smart Student Hub” pod okiem ekspertów stworzyli nowe koncepcje architektoniczne i urbanistyczne kompleksu domów studenckich na Wittigowie. Nie mieli ograniczeń budżetowych i mogli dać upust swojej wyobraźni. Dzięki temu powstały cztery nowoczesne projekty odmienionych akademików i ich otoczenia. Organizatorem warsztatów było koło naukowe Habitat NOW.

Miejsce nauki i spotkań

Pierwsza grupa studentów stworzyła koncepcję „Wittigowo Science City”. Studenci zaproponowali m.in. stworzenie pieszkiej kładki rozciągniętej nad ul. Wróblewskiego, łączącej kampus z Czasoprzestrznią (tutejsza hala byłaby wynajmowana na cele naukowe) i dobudowanie pionu do południowej elewacji akademików, co pozwoliłoby na zwiększenie liczby miejsc noclegowych dla studentów i nowych przestrzeni wspólnych.

Druga grupa stworzyła projekt „From the basaar to the Agora

Studenci Politechniki mogli skorzystać z rad prof. Keesa Christiaanse'a, wybitnego urbanisty i specjalisty od projektowania kampusów akademickich

story”. Studenci zaproponowali w nim m.in. stworzenie agory – miejsca spotkań w centrum osiedla studenckiego w formie pergoli okrążającej plac i połączenie Wittigowa z osiedlem WUWA i Czasoprzestrznią poprzez wytyczenie ulicy dla pieszych, która przecinałaby ul. Wróblewskiego.

Studenci stawiają na zielen

Trzecia grupa stworzyła projekt „Wittigowo GROWTH”. Zaproponowali m.in. stworzenie systemu pawilonów – ich ustawienie miało przypominać organizm z akademikami pełniącymi rolę trzonów drzew,

a pawilony miałyby być korzeniami.

Czwarta grupa opracowała projekt „Teki Parasite”. Zaproponowała w nim m.in. obudowanie akademików strukturą, która tworzyłaby m.in. wypełnione zielenią tarasy i wykopa-

nie dwóch niewielkich stawów w centrum osiedla. Koncepcje, które powstały na warsztatach, mogą w przyszłości zostać wykorzystane przez administratorów kampusu.

➤ **Więcej na**
wroc.city/WittigowoNaNowo

Wąsaczu, galopem i bez gadania ruszaj na badania

Trwa głosowanie, w którym spośród sześciu finalistów zostanie wyłoniony tegoroczny zwycięzca plebiscytu Złoty Wąs, organizowanego przez Fundację Forum Mężczyzn. Podsumowanie imprezy odbędzie się 18.11 w Magnolia Park. Od godz. 10 do 15 będzie można wykonać darmowe badania profilaktyczne w Mobilnym Centrum Zdrowia.

Paulina Czarnota

Główną ideą akcji jest profilaktyka męskich nowotworów. Zapuszczenie wąsów w listopadzie jest częścią światowego ruchu „wąsopadowego”, w którym charakterystyczny zarost jest nie tylko symbolem, ale i niecodziennym elementem prowokującym do otwartej rozmowy na tematy, takie jak: samobadanie jąder czy wizyta u urologa.

Poznaj finalistów

Tegoroczny plebiscyt Złotego Wąsa to już piąta edycja zabawy. Po naborze otwartym dla wszystkich chętnych wybrano sześciu finalistów. Panowie zostali za-

proszeni do Wrocławia, gdzie wykonano im profesjonalną sesję fotograficzną. Jej efekty można będzie oglądać w dniach 10-18.11 o b e j r z e ć w Centrum Handlowym Magnolia Park oraz do końca listopada w plenerze na ul. Świdnickiej. Pojawią się też na stronie www.zlotywas.pl.

Mariusz Kałamaga i Piotr Cyrwus wystąpili w kampanii promocyjnej Złotego Wąsa

Bezpłatne badania

Podsumowanie imprezy odbędzie się 18.11 w Magnolia Park. Podczas finału, który potrwa w godz. 10-15, będzie można wykonać szereg darmowych badań profilaktycznych w Mobilnym Centrum Zdrowia. Pojazd zaparkuje pod głównym wejściem do centrum handlowego, a w jego wnętrzu panowie skorzy-

stają m.in. z badania USG jąder oraz antygenu PSA. Kompleksową wiedzę na temat profilaktyki będzie można uzyskać przy stoisku Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny, a na kobiecą mammografię zapisać się przy stoisku Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu. Panie będą mogły również zrealizować darmowe badanie cytologiczne w Cytobusie od godz. 10 do 18.

18 listopada organizatorzy przewidują także uroczystą galę w Vertigo Jazz Club przy ul. Oławskiej. Impreza rozpocznie się o godz. 19, a poprowadzi ją Mariusz Kałamaga, który uświetni galę swoim występem kabaretowym.

Tusk pomoże w realizacji tramwaju na Jagodno

Donald Tusk w poniedziałek, 6 listopada, pojawił się na wrocławskich Wojszycach i Jagodnie. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 25 przy ul. Asfaltowej 6 spotkał się z tysiącami wrocławian, dziękując za ich zaangażowanie w dniu wyborów. Poruszył także m.in. temat tramwaju na Jagodno.

Bartosz Moch

Wrocławskie Jagodno stało się symbolem wyborów parlamentarnych z 15 października 2023 roku. O najdłuższej kolejce w Polsce, w której uczestnicy czekali nawet po 6 godzin, aby oddać głos mówili i pisało się w całym kraju. To właśnie na wrocławskim Jagodnie (w okręgu wyborczym nr 148) ostatnia osoba zagłosowała o godz. 2.45 w nocy.

Podziękowania dla mieszkańców

Donald Tusk odwiedził to symboliczne miejsce, żeby podziękować za – jak sam podkreślił – niezwykle determinację i mocny sygnał dla rządzących. Na spotkanie z Tuskiem przyszedł tłum wrocławian. – Jesteście rekordzistami cierpliwości, potraficie stać i czekać, nawet jeśli jest taka potrzeba, do 3 nad ranem. Jesteście najbardziej zdeterminowanymi wyborcami w Polsce, a może i na świecie. To, co pokazaliście w noc wyborów, to był niezwykle mocny sygnał dla obecnej, wkrótce ustępują-

Donald Tusk odwiedził mieszkańców Jagodna, by podziękować im za determinację

cej władzy. Dziękuję za to – mówił lider koalicji, która wygrała wybory parlamentarne 2023.

Odwiedził również pizzerię „Mania Smaku”, która w wyborczą noc rozdawała za darmo pizzę, czekającym w kolejce do lokalu wyborczego.

Trasa tramwajowa powstanie

Donald Tusk zapewnił także, że jeżeli stanie na czele przyszłego rządu, to ze strony rządzących nie będzie przeszkód do budowy tramwaju na Jagodno. – Tramwaj na Jagodno, na Wojszyce musi powstać! Rozmawiałem o tym przed chwilą z prezydentem Jackiem Sutrykiem. Jeśli wszystko

pójdzie tak, jak musi pójść, to mamy szybką ścieżkę rozwiązania tego problemu ze strony przyszłego rządu. To mogę obiecać – zaznaczył Tusk.

TAT na Jagodno

Budowa ponad trzykilometrowego odcinka wydzielonego korytarza dla autobusów i tramwajów

już ruszyła. Od al. Armii Krajowej do ul. Kajdasza, gdzie powstanie pętla oraz parking park and ride, będą się poruszać bez stania w korkach. Pasażerowie skorzystają z nowej trasy autobusowej wiosną 2025 roku. Trasa autobusowo-tramwajowa na Jagodno jest zaprojektowana tak, aby można było włączyć do jej przebiegu połączenie tramwajowe.

Potrzebna do tego była jednak decyzja o przeniesieniu torowiska linii kolejowej nr 285, prowadzącej do Świdnicy, na specjalnie zbudowany nasyp – tak żeby nie przecinała się z torami tramwajowymi albo zmiana przepisów prawa, określająca przecinanie się torowiska tramwajowego z kolejowym. Sprawa ta jest na etapie koncepcji i leży w gestii państwowej spółki – PKP Polskie Linie Kolejowe.

– Premier Donald Tusk pomoże w realizacji tramwaju na Jagodno oraz Klina Wojszyckiego. Potrzebujemy do tego przepisów, o które zabiegamy 5 lat i których dostać nie możemy, a w przypadku Klina przekazania terenów Skarbu Państwa na rzecz miasta, czyli mieszkańców! Panie Premierze, Donaldzie, w imieniu wrocławianek i wrocławian: dziękuję! – mówił Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Nasze perowskity i satelity polecą na testy w kosmos

Wrocław łączy siły w kosmosie – tu powstały perowskity i satelita

Zaczynali od zera, dziś są na biznesowym szczycie i nie powiedzieli jeszcze ostatniego słowa. Wrocławskie spółki SatRev i Saule Technologies zdradzają szczegóły swojego kosmicznego przedsięwzięcia.

Jarek Ratajczak

To już pewne! Ogniwa perowskitowe Saule Technologies (spółka jest właścicielem pierwszej na świecie linii produkcyjnej ogniw perowskitowych we Wrocławiu, czyli innowacyjnego rozwiązania fotowoltaicznego) będą testowane na orbicie. Wyposażony w perowskity satelita obserwacyjny STORK-7 – wrocławskiej spółki SatRev (pierwszej z polskich podmiotów komercyjnych, które umieściły swoje obiekty na orbicie), za kilka dni zostanie wysłany w kosmos przez raketę Falcon 9, należącą do SpaceX Elona Muska.

Będzie to pierwsza w historii demonstracja działania perowskitów Saule Technologies na orbicie. Za skonstruowanie, oprogramowanie, wyniesienie i operację satelity na orbicie odpowiada SatRev.

– Chcemy sprawdzić pracę perowskitów w przestrzeni kosmicznej i przekonać się, czy są tak samo skutecznym przekładnikiem energii jak na Ziemi – wyjaśnia Grzegorz Zwoliński, prezes zarządu SatRev S.A.

– Jeśli testy wypadną pomyślnie, otworzy się przed tą technologią zupełnie nowy i jakże

ciekawy obszar eksploatacji! Cieszę się, że Columbus, jako największy udziałowiec Saule Technologies, może wspierać tak przełomowe projekty – dodaje Dawid Zieliński, prezes Columbus Energy S.A., członek Rady Nadzorczej Saule Technologies S.A.

Podczas misji ogniwa perowskitowe Saule Technologies będą cały czas monitorowane. Pomiary prądu, natężenia światła słonecznego i temperatury, przesyłane sukcesywnie do stacji naziemnych, pozwolą na analizę pracy ogniw w czasie rzeczywistym.

Zajrzeliśmy, jak powstaje szkoła przy Cynamonowej

Przy ulicy Cynamonowej na Lipie Piotrowskiej we Wrocławiu od ponad roku budowany jest najdroższy zespół oświatowy w mieście – podstawówka i przedszkole na 1200 miejsc w jednym budynku. Inwestycja powinna być gotowa na następny rok szkolny. Zajrzeliśmy tam z kamerą Wrocław TV.

Blazej Organisty

Najdroższa i największa w mieście, jak na razie, jest placówka z ulicy Asfaltowej na Wojszycach. Kosztowała 57 milionów złotych. Za kilka miesięcy prześcignie ją szkoła z przedszkolem budowana przy Cynamonowej na Lipie Piotrowskiej – 87 milionów zł.

Trwa wykańczanie wnętrza

Budowa na Lipie Piotrowskiej rozpoczęła się w sierpniu 2022 roku. Po pięciu miesiącach były fundamenty, w styczniu robotnicy stawiali konstrukcję oraz ściany kolejnych pięter. W sierpniu byli na półmetku, a prezydent Jacek Sutryk informował, że wszystko idzie zgodnie z planem.

Jak jest na początku listopada? Ujmując ogólnie, rozpoczęło się wykańczanie wnętrza. Układają płytki, montują podwieszane sufity, wstępnie malują ściany. Drużyna Wrocław TV była tam z przedstawicielem Zarządu Inwestycji Miejskich we Wrocławiu, który prowadzi tę inwestycję.

Inwestycja dla 1200 dzieci

Zespół szkolno-przedszkolny przy Cynamonowej jest szyko-

Trwają intensywne prace przy budowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej

wany na przyszły rok szkolny (2024/2025). W podstawówce będzie 1000 miejsc, w przedszkolu 200. Prawdopodobnie na początku do placówki pójdzie mniej dzieci, tak jak było na Asfaltowej, gdzie miejsc jest również 1200.

W podstawówce powstaną: 32 sale lekcyjne, 4 sale komputerowe,

2 sale językowe, pracownia chemiczna, fizyczna, dwie przyrodnicze, plastyczna i muzyczna z wyciszeniem pomieszczenia, dwie sale gimnastyczne (większa z widownią i mniejsza) oraz jedna do ćwiczeń korekcyjnych, trzy świetlice, biblioteka z czytelną, gabinety. Natomiast w przedszkolu: 8 sal, z czego część z po-

mieszczeniami na leżaki, sala rekreacyjna duża (gimnastyka korekcyjna, rytmika, imprezy okolicznościowe), gabinet logopedy, szatnie, pomieszczenia administracyjne.

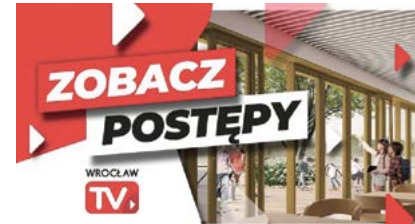
Nowocześnie i zielono

Przed budynkiem będzie m.in. ogród z placem zabaw, boiska (wielofunkcyjne i do piłki nożnej), bieżnia, skocznia do skoku w dal i parking dla samochodów oraz rowerów.

Obiekt zostanie wyposażony w instalacje proekologiczne i energooszczędne, takie jak: zielone dachy, panele fotowoltaiczne czy system odzysku ciepła.

Będzie zielono, ponieważ do posadzenia jest 248 drzew, w tym dęby, platany i klony, a także krzewy, żywopłoty i byliny.

Zobacz wideo na WROCLAW TV

Ruszyła budowa Centrum Zdrowia Psychicznego

Centrum Zdrowia Psychicznego powstaje przy ul. Stalowej 50 we Wrocławiu. 7 listopada wmurowano kamień węgielny pod inwestycję. W uroczystości wzięli udział Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia, Wojciech Skiba, dyrektor Wrocławskiego Centrum Zdrowia, i Joanna Nyczak, dyrektorka Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMW.

Paulina Czarnota

Do nowego budynku przy ul. Stalowej 50 przeniesiona zostanie główna siedziba Centrum Zdrowia Psychicznego, która mieści się obecnie w wynajmowanym budynku przy ul. Ostrowskiego 13c.

Znajdą się tam: dzienny oddział psychiatryczny, gabinety lekarskie i zabiegowe, sale terapeutyczne, świetlice, pracownia kulinoterapii oraz część administracyjna. Pacjenci otrzymują pomoc specjalistów, m.in. lekarzy psychiatrów, pielęgniarek, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów środowiskowych, terapeutów zajęciowych, arteterapeutów, muzykoterapeutów, pracowników

socjalnych oraz psychodietetyka i radcy prawnego. Nowa placówka ma umożliwić pomoc jeszcze większej liczbie pacjentów. Zadaniem CZP jest zapewnienie pacjentom specjalistycznej pomocy blisko domu, w znanym i bezpiecznym dla nich otoczeniu, tak by hospitalizacja była formą leczenia wykorzystywaną jedynie w najcięższych przypadkach i tylko w zagrażających zdrowiu lub życiu zaostrzeniach chorobowych.

Budowa nowej placówki ma trwać 15 miesięcy. Planowany koszt inwestycji brutto to blisko 8 mln zł. Inwestycja ma zostać sfinansowana ze środków własnych WCZ. Wykonawcą jest firma HARAS BUDOWNICTWO Sp. z o.o sp.k.

Wizualizacja przedstawia projekt nowego budynku CZP, który budowany jest przy ulicy Stalowej 50

Mosty Chrobrego gotowe, remont dróg na finiszu

Po co we Wrocławiu kolejne mosty? Czy nowe mosty Chrobrego są skończone, czy nie? I kiedy na przygotowane tory wjadą tramwaje? Z Mariuszem Koneckim, kierownikiem projektu z Wrocławskich Inwestycji, który nadzorował budowę nowych mostów Chrobrego, rozmawiał na ten temat Błażej Organisty.

Jakie znaczenie ma zakończona inwestycja w nowe mosty Chrobrego?

Wydaje się, że w Mieście Stu Mostów jeden więcej nie robi wrażenia. A jednak. Przede wszystkim zastępuje stary i bardzo mocno zniszczony obiekt, który nie zapewniał bezpiecznego przejazdu i ograniczał ruch w tym rejonie. Nowy ma zaprojektowaną nośność 40-tonową, co oznacza, że każdy autobus może nim przejechać. Także transport ciężarowy, który do tej pory musiał omijać ten rejon. Mieszkańcy mają teraz wygodne ścieżki rowerowe i chodniki. Przypominam, że na starych były chodniki, ale wąskie i niebezpieczne. Ścieżek nie było, więc rowerzyści musieli jeździć razem z samochodami.

Otworzyliście przeprawy, pomimo że wokół nich wciąż jest plac budowy. Tak miało być?

Tak. Pewne roboty są do wykonania dopiero po przełożeniu ruchu. Od 29 października mogliśmy łączyć mosty z ulicą Monte Cassino i ścieżkami na wałach. Analogiczna sytuacja była od strony ulicy Marco Polo, którą musimy wpiąć w ten nowy układ drogowy. To nie jest duży zakres prac, ale fizycznie nie można było przystąpić do nich wcześniej. Kolejną istotną rzeczą w kontekście utrudnień jest to, że na skrzyżowaniach z ulicami Mickiewicza i Swojczycką nie jest położona ostatnia warstwa asfaltu.

Dlaczego?

Dopiero gdy cała geometria tych skrzyżowań zostanie finalnie ukształtowana, wykonawca położy warstwę ścieralną. To wszystko było mocno splecione z koniecznością przełożenia ruchu na nowe mosty.

Kiedy zakończą się prace drogowe powodujące utrudnienia?

**PYTAMY O
WROCŁAW**

Mariusz Konecki, kierownik projektu z Wrocławskich Inwestycji wyjaśnia, dlaczego teren wokół otwartych mostów wyglądał jak plac budowy

Wszystkie chcemy zakończyć do połowy tego miesiąca. Później jeszcze procedury odbiorowe. Zakładamy, że w listopadzie zamkniemy temat we wszystkich aspektach.

Dlaczego przesunęliście przystanek autobusowy z zatoki na ulicę?

Ma to związek z trasą tramwajową na Swojczyce. W starym układzie przystanek był w zatoce. Dziś stoi bezpośrednio na pasie dla samochodów. To jednak rozwiązanie tymczasowe. Kiedy będzie cała trasa tramwajowa, ten przystanek

zniknie, dlatego nie chcieliśmy wydawać pieniędzy na zatokę, bo ona nie będzie później potrzebna. Obok powstanie węzeł przesiadkowy. Tam będą zatrzymywały się i autobusy, i tramwaje, a obecny przystanek będzie przeniesiony bliżej firmy Volvo. Taki

był zamysł projektanta, a nam się wydaje, że bardzo rozsądny.

Jako kierownik projektu, pracujący w spółce organizującej i nadzorującej inwestycję, jest pan zadowolony z efektu? Nie udało się uniknąć błędów.

Były wpadki, w tym ta związana z betonem na torowisku. Nie spełniał on wymogów opisanych co do milimetra w dokumentach, więc nie mogliśmy odebrać inwestycji. Trzeba przyznać, że wykonawca odpowiedzialnie podszedł do tematu. Zaprzęgnął duże siły i środki. Cieszę się, że udało się doprowadzić do końca ten projekt, trwający przecież w czasie pandemii, wojny i inflacji. Efekt finalny jest bardzo dobry. Mieszkańcy odczuwają go tak naprawdę, kiedy zbudujemy tramwaj. Wtedy dopiero okaże się, jak bardzo potrzebne są te mosty.

Jak zatem idzie inwestycja trasy tramwajowej pomiędzy Sępolnem a Swojczycami, której część już czeka na mostach?

Kamieniem milowym jest użycie decyzji środowiskowej. Mamy ją. To jeden z niezbędnych dokumentów, który pozwala nam np. ubiegać się o dofinansowanie. W tej chwili składamy wnio-

sek o pozwolenie wodno-prawne. Równolegle w ministerstwie infrastruktury staramy się o zgodę na odstępstwa. Kluczowe jest, czy miasto znajdzie zewnętrzne środki na budowę tej linii. My po stronie projektowej jesteśmy gotowi do ewentualnej procedury przetargowej w połowie przyszłego roku.

Czyli trwa projektowanie trasy. Ale musicie też dopiąć formalności, a także dogadać się z proboszczem ze Swojczyc, ponieważ pętlę chcecie zbudować na jego terenie.

Jestem przekonany, że niebawem dojdziemy do porozumienia. Zadeklarowaliśmy dużą wolę współpracy. Po pierwsze zaznaczam, że nie ingerujemy w obszar cmentarza parafialnego, tylko w teren przeznaczony pod jego opcjonalną rozbudowę. Po drugie znacznie ograniczyliśmy wejście na ten obszar. Po trzecie nie jest tak, że zabieramy ziemię i nie dajemy niczego w zamian. Oferujemy swoje zaangażowanie w zbudowanie kolumbarium. W nim byłoby więcej miejsc pochówku niż na przedmiotowym terenie. Chcemy dopracować mur okalający cmentarz. Naprzeciwko zamierzamy postawić parking,

z którego mogłyby korzystać osoby przyjeżdżające na groby.

Mieszkańcy zastanawiają się ciągle, co się stanie ze starymi mostami. Nie ma ich w rejestrze zabytków, ale są w ewidencji.

Tak, widnieją więc w dokumencie niższej rangi. Prowadzimy analizy, co z nimi zrobić. Rozmawiamy z konserwatorem dolnośląskim. Nie są to łatwe rozmowy, ponieważ jego stanowisko bywa ograniczone wytycznymi, przepisami. Będziemy kontynuować te rozmowy w celu znalezienia rozwiązania. Na razie musimy zabezpieczyć obiekty, czyli wygrodzić możliwość wejścia i wjazdu, co zrobimy do końca listopada. Teraz muszą być szczelnie zamknięte, żeby nikt z nich nie korzystał ze względu na bezpieczeństwo. Przyszłość pokaże, co z nimi będzie.

Cieszę się, że udało się doprowadzić do końca ten projekt, trwający przecież w czasie pandemii, wojny i inflacji. Efekt finalny jest bardzo dobry. Mieszkańcy odczuwają go tak naprawdę, kiedy zbudujemy tramwaj. Wtedy dopiero okaże się, jak bardzo potrzebne są te mosty.

Masz pomysł na rozmowę dotyczącą sprawy istotnej dla wszystkich wrocławian?

**Napisz do nas:
biuletyn@araw.pl**

Spójrz na jesienne miasto z góry! Wygląda pięknie

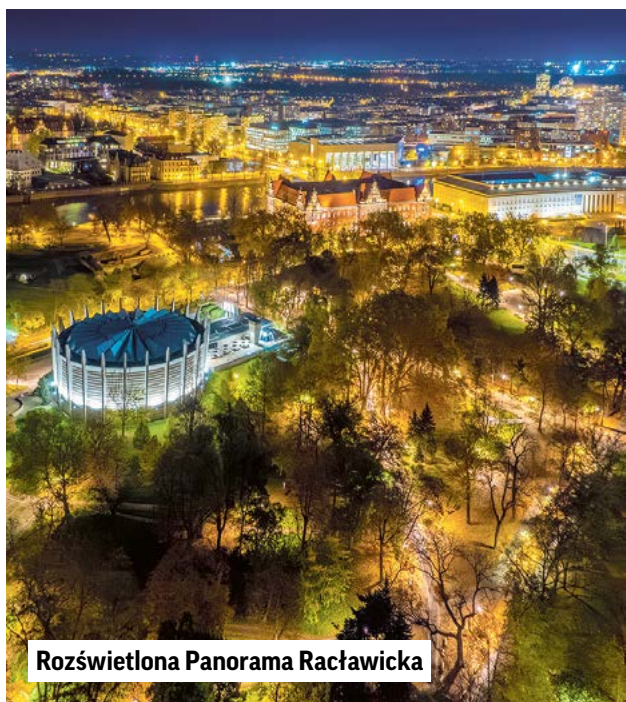
Marta Nadolska na co dzień pracuje w branży IT, ale w wolnych chwilach robi zdjęcia dronem. Prowadzi popularny na Instagramie profil LadyDronePL, gdzie możemy zobaczyć wiele ciekawych zdjęć Wrocławia. Zobaczcie galerię jesiennych ujęć naszego miasta z lotu ptaka. Czy rozpoznajecie te miejsca?

Wieże katedry św. Jana Chrzciciela

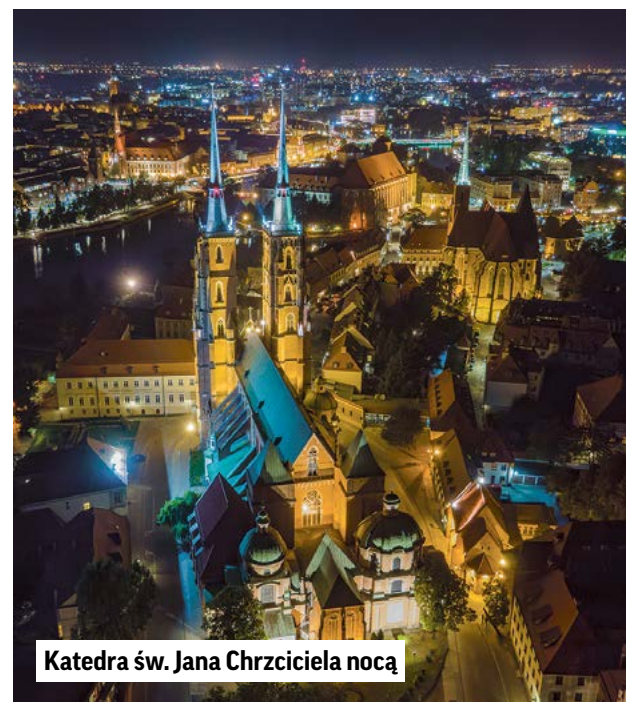
Panorama Ostrowa Tumskiego

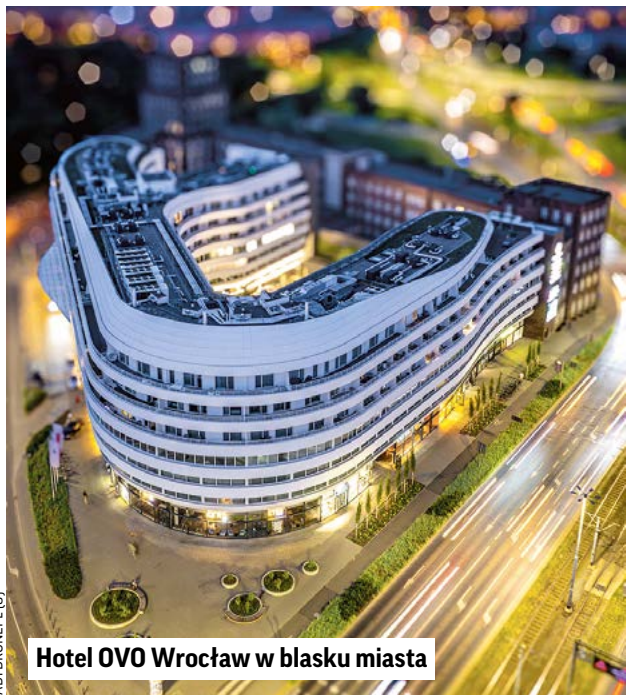
Rozświetlona Panorama Racławicka

Ogród botaniczny o poranku

Katedra św. Jana Chrzciciela nocą

Hotel OVO Wrocław w blasku miasta

Bulwar Xawerego Dunikowskiego

Widok na plac Grunwaldzki

Kawa wypita przy stoliku ustawionym na ulicy Średzkiej? Dziś brzmi jak kara za przegrany zakład, ale wiosną – gdy pogoda znów zacznie nas rozpieszczać – może się okazać miłym punktem dnia dla leśniczan. Już niebawem zmieni się bowiem centrum osiedla. Główna ulica przestanie być ważną trasą tranzytową, a mieszkańcom zamiast permanentnego korka i zaduchu spalin towarzyszyć będzie nieco zieleni, kawiarniane ogródki oraz miejsca postojowe dla rowerów i samochodów. To wszystko już za kilka dni, gdy otwarta zostanie aleja 11 Listopada.

Bartosz Chochołowski

Obwodnica Leśnicy uwolni od tranzytu aż 4,5-kilometrowy odcinek ul. Kosmonautów i Średzkiej. Kluczowy jest krótki odcinek w samym centrum Leśnicy z historycznymi budynkami blisko drogi – od ul. Skoczylasa do Dolnobrzeskiej. Tylko w dwóch kamienicach na parterze nie ma sklepów, usług czy gastronomii. Wszystkie pozostałe tętnią życiem, są bowiem chętnie

Jak obwodnica Leśnicy zmieni ul. Średzką

Leśnica z ruchem tranzytowym

Ulica Średzka nie była stworzona do przyjęcia ruchu tranzytowego. Gdy jednak nią popłynął, ze względu na zabudowę osiedla nie było możliwości jej poszerzenia, przebudowy skrzyżowań. A ruch tu jest olbrzymi, bowiem wiedzie tędy droga krajowa nr 94.

Do Wrocławia wjeżdżają jadący najkrótszą drogą z Zielonej Góry, Lubina i Środy Śląskiej. Kumuluje

Al. 11 Listopada wyzwoli Średzką

Obecnie zachodzi największa zmiana dla zamieszkujących Leśnicę. Lada dzień zostanie puszczony ruch obwodnicą. Otwarty zostanie ostatni, kluczowy jej fragment: aleja 11 Listopada. Oznacza to, że droga krajowa 94 nie będzie już przebiegać przez centrum osiedla. Jadąc od strony Środy Śląskiej (Lubina, Zielonej Góry) kierowcy zmierzający do centrum Wrocławia będą odbijali w al. Kaczorowskiego (z której np.

Nowa trasa przyda się także mieszkańcom Muchoboru Małego i Wielkiego, Nowego Dworu czy Żernik, którzy jadąc na zachód nie będą skazani na często zamykane rogatki kolejowe, wstrzymujące ruch na ul. Żernickiej przy przystanku kolejowym Wrocław Żerniki.

Zyskają też pasażerowie MPK, którzy docierać do celu będą z większą regularnością. Autobus linii 148, który obsługuje m.in. mieszkańcy Żernik, Złotnik i Leśnicy, nie będzie jeździł ul. Żernicką przez tory kolejowe. Przed nimi zjedzie w Jerzmanowską, z niej w al. 11 Listopada, przejedzie nad torami, na rondzie skręci w Małopolską i dalej starą trasą przez Złotniki dotrze na Leśnicę. Na nowym odcinku trasy zabierze bądź wysadzi pasażerów na przystankach, które obecnie omija: „Jerzmanowska 9”, „Jerzmanowska 17”, „Częstochowska” i „Halicka”. Również autobus 107 pomknie nowym wiaduktem. Teraz Jerzmanowską dojeżdża do cmentarza („Jerzmanowo cmentarz”). Trasa autobusu znacznie się wydłuży, bo z Jerzmanowskiej skręci w prawo w al. 11 Listopada, przemieści Kosmonautów, pojedzie Fieldorfa, przez Stabłowice, aż do Prac Odrzańskich.

Średzką przejmą mieszkańcy

Czy ul. Średzka opustoszeje? Nie jest to powiedziane, bowiem część kierowców może nią jeździć z przy-

zwyczajenia, mimo że dla wielu z nich bardziej optymalna jest obwodnica Leśnicy. Poza tym, nie wiadomo, od kiedy aleję 11 Listopada zaczną zamykać nawigacje samochodowe, prowadząc ją zmotoryzowanych. Gdy już obecność obwodnicy Leśnicy wbije się w świadomość kierowców i w nawigacje, to natężenie ruchu na Średzkiej zmaleje. Na część tej ulicy nie będą mogły wjeżdżać ciężarówki, a prędkość ograniczona będzie do 40 km/h.

– Uruchomienie obwodnicy Leśnicy jest szansą na uspokojenie ruchu na ul. Średzkiej. Drugiej takiej nie będzie. Musimy, po pierwsze, przekonać mieszkańców innych osiedli, że lepiej pojechać obwodnicą, a po drugie, że ulica Średzka w przyszłości powinna stawać się miejscem spotkań, gdzie obok Ośrodka Postaw Twórczych Zamek jest przestrzeń do rozwoju osiedlowego życia – uważa Monika Kozłowska-Święconek z Biura Zrównoważonej Mobilności.

Czym jest „esowanie”?

W porze nocnej, gdy ruch będzie już minimalny, nieodpowiedzialnym kierowcom trudniej będzie „przygazować” i przemknąć Średzką z dużą prędkością. Na ulicy powstaną 23 nowe miejsca parkingowe zlo-

Przebudowana ulica Kosmonautów. Skręcając z niej w lewo, wjedziemy w al. 11 Listopada – obwodnicę Leśnicy

kalizowane przed sklepami, lokalami gastronomicznymi i usługowymi. Te przestrzenie parkingowe będą wyznaczone ozdobnymi donicami z miejską roślinnością. Przez te donice i miejsca parkingowe oraz ogródki, ruch będzie „esowany”. Tak drogowcy mówią o ulicy, którą – mimo że jest prosta – trzeba jechać jakby po śladzie litery „S”: raz zbliżając się do krawędzi drogi, aby po kilkunastu metrach oddalać się od niej w celu ominięcia donicy czy ogródka lub miejsca parkingowego. Taka inżynieria spowalnia ruch i właśnie o to tutaj chodzi.

Ruch na Średzkiej pod kontrolą

– Będziemy obserwować ruch i reagować. Zależy nam, by ta droga była dostępna głównie dla okolicznych mieszkańców. By mogło tutaj toczyć się miejskie życie, by był możliwy wygodny i spokojny przejazd w kierunku centrum i z centrum, ale też by można było zaparkować na chwilę i łatwo zrobić zakupy – zapowiada Elżbieta Urbanek, dyrektor Departamentu Inwestycji i Transportu UMW.

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta rozpocznie malowanie nowego oznakowania po otwarciu al. 11

Listopada. – W drugiej połowie miesiąca wszystko powinno być gotowe, ale bardzo wiele zależy od pogody. W deszczowe dni nakładanie farby na drogę jest niemożliwe. Będziemy na bieżąco informować mieszkańców o prowadzonych pracach – zapewnia Tomasz Jankowski ze ZDIUM-u.

Później wkroczy Zarząd Zieleni Miejskiej. – Gdy oznakowanie będzie naniesione, dostawimy kompozycje z zielenią. Trafiają tam donice, które stały na pl. Nowy Targ – informuje Marek Szempliński z ZZM.

– Chcemy, by ta ulica wciąż służyła komunikacji, ponieważ ma ona duże znaczenie dla ruchu na osiedlu. Utrzymamy ruch autobusów. Jednocześnie zależy nam, by ulica nabrała charakteru centralnej ulicy małego miasteczka, którym funkcjonalnie to osiedle jest – mówi dyrektor Elżbieta Urbanek. – Podobne zmiany swego czasu wprowadziliśmy na Psim Polu. Dziś mieszkańcy centrum Psiego Pola chwają je sobie. To, co dzieje się na Leśnicy, to pierwszy krok.

Zmiany w komunikacji

Ul. Średzka wciąż będzie przejezdna i funkcjonalna dla kierowców. Będzie to ulica dwukierunkowa, którą auta osobowe swobodnie przejadą.

Średzka będzie jednokierunkowa tylko dla autobusów. Linie 101 i 148 z węzła przesiadkowego przy pętli tramwajowej (przystanki „Leśnica”) pojedą Płońskiego

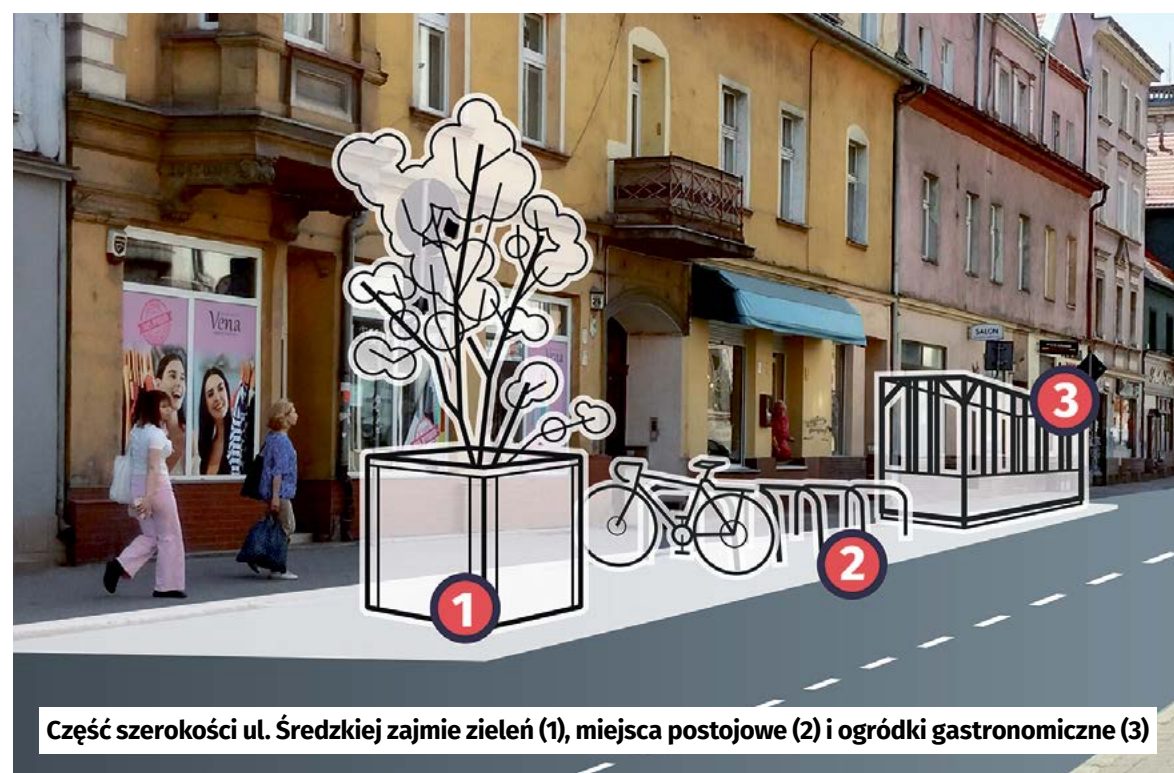
i Trzmielowicką, a omawianym odcinkiem Średzkiej (od Dolnobrzeskiej do Skoczylasa) jeździć będą tylko w stronę centrum. Jeśli chodzi o przyzwyczajenia, to usytuowanie przystanków zostanie po staremu. W tych stronach pasażerom służą te o nazwach „Leśnica”, „Średzka”, „Leśnica – Hermes”, „Eluarda” i „Wolska”. Przy stacji kolejowej Wrocław Leśnica powstanie parking Park and Ride. Będzie to węzeł przesiadkowy samochodowo-kolejowo-autobusowy. Odjeżdżają stąd autobusy 117, 123, 137, 138, 917, 937, 938, 948 i 958 oraz linie nocne.

Średzka – wolniej nie będzie

Restauratorzy już zgłaszali Urzędowi Miejskiemu chęć tworzenia ogródków letnich. Miejsca parkingowe dla rowerów i samochodów ułatwią zrobienie zakupów czy skorzystanie z usług fryzjera.

– O zmianach rozmawialiśmy z radą osiedla, która słusznie wskazuje, że potrzeba gruntownych i dalszych przeobrażeń osiedla. Powinien odmień się charakter Leśnicy – mówi Monika Kozłowska-Święconek z Biura Zrównoważonej Mobilności. – Zmiany będziemy wprowadzać w kolejnych latach, w miarę możliwości finansowych.

„Esowanie” czy też ograniczenie prędkości do 40 km/h nie powinno kierowcom utrudniać życia. Obecnie, jeszcze przed otwarciem obwodnicy, przejazd przez Średzką odbywa się ze znacznie mniejszą prędkością, w szczyty bywa, że trzeba ją liczyć w pokonanych w ciągu minuty kilkunastu metrach, a nie w kilometrach na godzinę. Ale i tak, na wszelki wypadek, stoją teraz tam znaki z ograniczeniem do czterdziestki. Po wyprzedzeniu tramwaju gorzej na pewno nie będzie – może być tylko lepiej.

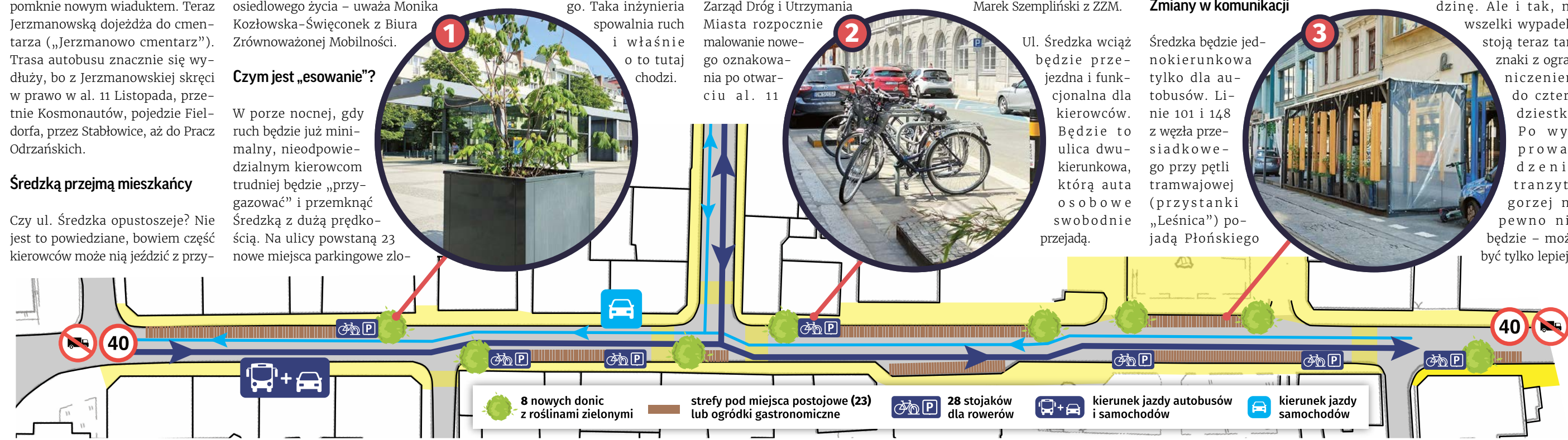

Część szerokości ul. Średzkiej zajmie zielen (1), miejsca postojowe (2) i ogródki gastronomiczne (3)

odwiedzane nie tylko przez okolicznych mieszkańców. Sklepy, bary, restauracje czy kawiarnie zapewniają się przy okazji imprez organizowanych w leśnickim zamku (Ośrodek Postaw Twórczych Zamek). Zagląją tu również mieszkańcy Złotnik, Ratynia, Stabłowice. Przyciąga ich drobny handel i usługi oraz znajdujące się w pobliżu duże sieciowe sklepy.

się tu również ruch aglomeracyjny tworzony przez dojeżdżających do wrocławskich szkół i zakładów pracy mieszkańców Miękinia czy Brzegu Dolnego. Przez dekady, zanim powstała autostrada A4, przez Leśnicę i centrum Wrocławia przetaczał się również tranzyt międzynarodowy z zachodu na wschód: paneuropejskim korytarzem Drezno – Wrocław – Katowice – Lwów – Kijów.

osoby jadące na lotnisko korzystają już od lat, dojadą do skrzyżowania z al. Brzezińskiego (w prawo) i al. 11 Listopada, w którą skręca w lewo. Dojadą nią wiaduktem nad torami kolejowymi do ul. Kosmonautów, na wysokości ul. Fieldorfa. Skręcając w prawo przemierzają będą przebudowany na czteropasmowy odcinek Kosmonautów, którym pojedą w kierunku centrum miasta.

Warsztaty fotografii w CK Agora

Podczas Warsztatów Fotografii Natychmiastowej 18.11 czeka na ciebie pełna przygód podróż przez świat aparatów analogowych. Na zajęciach w CK Agora przy ul. Serbskiej 5a odkryjesz tajniki tworzenia spontanicznych i niepowtarzalnych zdjęć, przygotujesz własne (i tanie) domowe studio, przetestujesz różne modele aparatów, drukarek i hybryd i opanujesz ich obsługę. Stworzysz także wyjątkową sesję portretową. Warsztaty dla osób powyżej 16. roku życia odbędą się w godz. 12-15. Obowiązują zapisy: sofia.lebedieva@ckagora.pl. Wstęp wolny.

„Słowo daję – słowo tańczę” na Ołbinie

Stowarzyszenie Żółty Parasol zaprasza 14 i 28 listopada na zajęcia z tańca intuicyjnego z elementami tańca kontaktowego dla młodzieży i dorosłych. Warsztaty odbędą się w godz. 17.15-18.45 w siedzibie ołbińskiego CAL-u (ul. Wyszynskiego 75A). Poprowadzi je Urszula Gałązka – od lat związana z Żółtym Parasolem miłośniczka tańca i muzyki. Wstęp wolny. Zapisać można się przez formularz: wroc.city/ZajeciaTaneczne.

Czuły Krąg Mam

Czuły Krąg Mam to przestrzeń spotkań dla kobiet, które chcą, wkrótce będą albo już są mamami i czują potrzebę wsparcia innych kobiet w podobnym momencie życia. Jak zapewnia organizator Kontury Kultury: „to przestrzeń, w której kobiety stają się sobie bliskie i są dla siebie wsparciem. Mamy możliwość bycia usłyszaną i usłyszeć inną perspektywę”. Wydarzenie przeznaczone jest dla kobiet i mam, które czują potrzebę szczerego spotkania w kobiecym gronie. Nie musisz mieć doświadczenia w spotkaniu w formule kręgu. Najbliższe spotkanie 17.11 o godz. 16 przy ul. Kazimierza Jagiellończyka 10a. Jeśli jesteś zainteresowana, wyślij mejla na: wytchnienie.paulina@gmail.com.

PILCZYCE

Skorzystaj ze skrzynki do wymiany książek

Przy stadionie Tarczyński Arena (od strony ul. Lotniczej) stoi skrzynka do wymiany książek. Możesz z niej korzystać całą dobę, 7 dni w tygodniu, przez cały rok. Masz nadmiar książek w domu, chcesz się nimi podzielić z innymi? Przynies i zostaw książki w skrzynce. Zasada działa też w drugą stronę – chcesz wziąć książkę do domu? Śmiało. Będzie na ciebie czekała w skrzynce przy stadionie.

Robert Migdał

O skrzynce do wymiany książek poinformowała na swoim Facebooku Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu:

– Nasza maślicka filia nr 7 przy ulicy Suwalskiej wzięła pod swoje skrzydła skrzynkę bookcrossingową stojącą na esplanadzie stadionu Tarczyński Arena Wrocław (od strony ul. Lotniczej). Skrzynka służy do wymiany książek i jest otwarta całą dobę – śmiało można

Renata Cierniak, kierowniczka filii nr 7 MBP, i Maciej Kozieł z MBP przy nowej skrzynce bookcrossingowej

zabrać jedną, w zamian pozostawiając inną. Wczoraj zadaliśmy, by znalazło się w niej sporo literatury sportowej i przygodowej!

Rada Osiedla Maślice zaznacza, że skrzyneczka przy stadionie to nie jest jedyne miejsce w okolicy,

w którym można zostawić książki (oraz je zabrać do domu): „Przypominamy, że w sąsiedztwie stadionu, na Maślicach, punkty bookcrossingowe działają od dawna, w ramach działania „Wrocław nie marnuje”. Książki można pozostawić, zabrać lub wymieniać w kilku

punktach: Bricomarché Wrocław, Agencja Pocztowa, al. Śliwowa 18a, Apteka Millenium, ul. Fromborska 47, Apteka Maślicka, ul. Północna 1. Książki i nie tylko można także pozostawić, zabrać lub wymienić również w CAL na Maślicach w Dzielniku Wrocławskim”.

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Uwaga! Nagroda za lisa Witalisa i Pana Kleksa

Nie Ancymona Łysego, Patrycego Jedenastego, Mikitę spod Oszmiany ani lisa Telesfora. Umiesz narysować lisa Witalisa z jego kitą nad kitami? Albo Pana Kleksa z jego piegami i tabakierką? Szkoła Podstawowa nr 97 z ul. Prostej czeka na twój rysunek.

Katarzyna Fudali, organizatorka konkursu w SP 97 przy ul. Prostej

Anna Aleksandrowicz

Chodzi o drugą edycję konkursu „Nasze spotkania z twórczością Jana Brzechwy” dla uczniów szkół podstawowych. W tym roku zaproszeni do udziału są nie tylko ci z Wrocławia, ale z całego powiatu wrocławskiego. Co trzeba zrobić? Zadaniem dla kl. 1-3 jest przygotowanie portretu lisa Witalisa, a dla kl. 4-8 – Pana Kleksa. Technika: rysunek, grafika, malarstwo, format: A4.

– Oprócz nagród rzeczowych, wśród których będą bilety do Kina Nowe Horyzonty, laureaci mogą liczyć na wystawę swoich prac w tym kinie przy okazji premiery filmu o Kleksie – zapowiada Katarzyna Fudali, nauczycielka z SP 97 im. Brzechwy.

Uroczyste wręczenie nagród nastąpi podczas gali, na którą zaproszenie dostaną zwycięzcy konkursu i ich opiekunowie.

Pomysł na konkurs zrodził się w SP 97 w 2022 r., gdy szkoła świętowała 60 lat swego istnienia. Co roku tematem przewodnim jest inny bohater z twórczości Jana Brzechwy – w 1. edycji była to Kaczka Dziwaczka, którą zilustrowano na ponad 150 pracach.

Projekty w tegorocznej edycji należy dostarczyć do 30.11 wyłącznie do SP nr 97, ul. Prosta 16, z dopiskiem na kopercie: Konkurs Jana Brzechwy. Potrzebna jest też podpisana zgoda na udział w konkursie. Wszystkie informacje na: sp97wroclaw.pl. Ogłoszenie wyników do 15.12.2023.

Portret damy. Wrocławianka kocha dawne suknie

Dystygowana dama w długiej sukni i z parasolką spaceruje alejkami w ogrodzie Pałacu Królewskiego. Przy ogrodzeniu natychmiast pojawiają się gapie i zaczynają robić zdjęcia komórkami. – To nasza codzienność, a pozowanie do wspólnych fotografii nazywamy misiowaniem – śmieje się ubrana w suknię Edyta Herczyńska.

Magdalena Talik

Na co dzień jest programistką, a po godzinach członkinią „Krynoliny” – Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej i Kostiumingu.

Cesarzowa Sissi inspiracją

Nie od razu wiedziała, że mogłaby nosić stroje, jakie widziała w filmie „Sissi – młoda cesarzowa” z Romy Schneider. Zaczynała od ich kopiowania, by ubrać w krynoliny swoje lalki. – Nie wpadłam na pomysł, że mogę po prostu szyc je dla siebie – przyznaje Edyta Herczyńska.

Dopiero kiedy po studiach w Gdańsku przyjechała do Wrocławia, koleżanka z pracy, która należała do zespołu tańca dawnego Uniwersytetu Wrocławskiego, namówiła ją, by też przyszła na zajęcia. – Tam poznałam członkinie „Krynoliny” i wpadłam, jak śliwka w kompot – uśmiecha się wrocławianka.

Edyta Herczyńska nie wie, skąd pojawiła się u niej wielka namiętność do dawnych sukien.

– Pasja jest w czółwieku, to efekt oglądania filmów historycznych, podziwiania malarstwa, zamiłowania do historii, kultury mieszczaństwa – tłumaczy.

Nadal jednak trudno mi sobie wyobrazić, że ktoś dobrowolnie zamienia wygodną sukienkę czy dżinsy oraz dresową bluzę i naśladuje osobę sprzed stu, dwustu albo trzystu lat.

– A dla mnie jest w tym ukryta logika – nie ma wątpliwości Edyta Herczyńska. – Branża IT, w której pracuję, z mojej perspektywy nie jest wcale rzeczywista. Wystarczy, że zabraknie prądu, a moja praca przestaje istnieć i mieć znaczenie. Tymczasem rzeczy, które uszyłam, są namacalne. To mi daje napęd do tworzenia sztuki – śmieje się członkini „Krynoliny”.

Do stowarzyszenia dołączyła siedem lat temu, dziś „Krynolina” ma ok. 40 członkiń i członków,

Wrocławianka Edyta Herczyńska sama szyje suknie, które były modne w XIX wieku

najwięcej z Wrocławia i Dolnego Śląska.

Tylko... 6 metrów materiału na krynolinę

Bo suknie z końca XIX wieku oznaczają zużycie nawet 8 metrów materiału. I sprawa najważniejsza! Wszystko musi być uszyte ręcznie. Najczęściej przez właścicielkę stroju.

– W Polsce jest jedna czy dwie krawcowe, które dobrze szyją stroje historyczne, ale stroje są czasochłonne i pracochłonne, więc wizyta u nich kosztuje majątek, a współczesne krawcowe mają współczesne metody, których nie da się zastosować do ubrań XVIII czy XIX-wiecznych – tłumaczy Edyta Herczyńska.

Pozostaje zakasać rękawy, wyszukać czasopisma modowe z wykrojami np. z XIX wieku (zaczęły być wydawane w 1870 roku), na ich bazie stworzyć własne wykroje, sprawdzić w zaprzyjaźnionych sklepach (m.in. pod nasypem, na Bogusławskiego)

lub second handach (tam można „ustrzelić” świetne jedwabie) – w tych miejscach jest duża dostępność naturalnych materiałów (bo wtedy były tylko takie) i można zacząć szyc.

Herczyńska przyznaje, że w wielu krawieckich sprawach pomagają inne członkinie „Krynoliny”, które szyciem zajmują się od 20 lat i ich rady są bezcenne.

W historii stroju kobiecego suknie albo się rozrastały, jak w okresie Ludwika XV i później Marii Antoniny, albo kurczyły, kiedy po rewolucji francuskiej uproszczono suknie. Na krynolinę z połowy XIX wieku (czyli słynną rozłożystą suknię) trzeba było 6 metrów materiału, na później datowane

suknie (z turniurą, czyli tzw. kurem paryskim z tyłu) nawet do 8 metrów, ale już na początku XX wieku zwykła suknia dzienna wymagała 4 metrów bieżących.

Zjedzą mnie w tej sukni

Edyta Herczyńska ma w swojej kolekcji ponad 100 sukien historycznych (m.in. XVIII-wieczne, z czasów napoleońskich,

Joanna Masiak i Edyta Herczyńska z „Krynoliny”

z 1830, z czasów krynoliny, okresu secesji, lat 20. i 30. XX wieku). – Wszystkie można ładnie poskładać i upchnąć, mam duży pawlacz i, na szczęście, we wrocławskich kamienicach mieszkania są wysokie – uspokaja wrocławianka.

Niektóre noszone przez nią suknie są tak widowiskowe, że turyści lub mieszkańcy cały czas ją zaczepiają, trudno w nich też podróżować komunikacją. – Stelaż krynoliny ma obwód ze 2 metry, średnio nadawałby się do tramwaju, a gdyby w środku było tłoczno, ludzie by mnie zjedli, że zajmuję tyle miejsca – opowiada Edyta Herczyńska.

Dołącz do „Krynoliny”

Edyta Herczyńska gorąco zaprasza wszystkich tych, którzy kochają historyczne stroje, by dołączyli do stowarzyszenia. Jest zarejestrowane w KRS-ie, ma statut, który jasno określa główne aktywności i założenia. Więcej na www.krynolina.org.

– Warunkiem jest posiadanie choć jednego kompletnego stroju z okresu od połowy XVIII wieku do lat 30. XX wieku i przyjęcie na jedną z imprez otwartych stowarzyszenia, czyli piknik – w czerwcu odbywa się w Pszczynie, a w sierpniu we Wrocławiu – aby nas poznać – tłumaczy Edyta Herczyńska.

Kiedy pasjonatka/pasjonat porożmawia z członkami, można złożyć wnioski z danymi osobowymi. Nic trudnego, a korzyści jest naprawdę sporo.

Osiedle w skrócie

Schronisko z pogotowiem.

Przy ul. Ślázowej 2 mieści się Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt (tel. 71 362 56 74), do którego trafiają psy i koty, a czasem też inne zwierzęta, np. świnki wietnamskie, króliki i szczurki. Zwierzęta można tu przywozić przez całą dobę, a między godz. 8 a 22 może odebrać je kierowca pogotowia (w nocy wyjeżdża tylko po zwierzęta, które potrzebują natychmiastowej pomocy). Zdjęcia zwierząt do adopcji na www.schroniskowroclaw.pl.

Coś dla wodniaków. Chcesz zrobić patent żeglarski jachtowego, sternika motorowodnego? Nie musisz jechać na Mazury, bo kursy dla początkujących i zaawansowanych odbywają się na osiedlu Osobowice-Rędzin, gdzie można się szkolić w Master Jachting Rafał Staniec (ul. Osobowicka 70). Zajęcia praktyczne odbywają się na Odrze (przystań Marina ATM Wrocław).

Osobowicka Ósemka i Klub Seniora. Rada Osiedla organizuje Osobowicką Ósemkę: bezpłatny bieg w Lesie Osobowickim. To jedna z najstarszych imprez biegowych we Wrocławiu, a 1.10 odbyła się już po raz 16. Działa tu także osiedlowy Klub Seniora, organizowane są wyprzedaże garażowe i targi. Teraz trwają zapisy na Kurs Pierwszej Pomocy, który odbędzie się 18.11.

Raj dla zwierząt. Żurawie, derkacze, sarny, dziki, kumaki... Na dawnych polach irygacyjnych na Osobowicach można spotkać aż 180 gatunków zwierząt i 400 gatunków roślin. Władze miasta chcą, by powstał tu liczący 750 ha rezerwat przyrody. W 2022 r. wystąpiło o to do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Podpisanie wniosku zostało poprzedzone dwuletnią pracą przyrodników, którzy zbadali ten obszar, zinwentaryzowali przyrodę i opracowali koncepcję zagospodarowania. RDOŚ nie podjął jeszcze decyzji w tej sprawie.

Osobliwie dobre dla ludzi i przyrody

Rozbudowa szkoły, kompleksowa przebudowa ul. Osobowickiej, plac zabaw z nowymi urządzeniami – sprawdź, co w ostatnich latach zmieniło się na osiedlu Osobowice-Rędzin.

Redakcja

W 2021 roku zakończyła się jedna z największych wrocławskich inwestycji edukacyjnych w ostatnich latach: rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 21 przy ul. Osobowickiej, gdzie teraz mieści się Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5. Na realizację tego przedsięwzięcia Urząd Miejski Wrocławia przeznaczył ponad 22 mln zł.

Powstało tu przedszkole dla 150 dzieci, składające się z 6 sal, łazienek, toalet i sali do rytmiki. W szkole jest 10 sal ogólnych, trzy pracownie (chemiczna, fizyczna i informatyczna), toalety, korytarze, szafki dla uczniów, węże żywienia z jadalnią, a w nim wyposażona kuchnia, zmywalnie, magazyny, chłodnia. Stary blok sportowy (razem z łącznikiem) został rozebrany, a w jego miejsce powstał nowy z salą gimnastyczną o wymiarach 18x30 m do gry w piłkę

ręczną, koszykówkę i siatkówkę. Przy budynku są dwa place zabaw: dla maluchów i starszych dzieci, a także boisko sportowe do gry w piłkę nożną.

Budynek jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: ma rampę, po której można wjechać wózkiem, i windę. Zastosowano tu wiele ekorozwiązań, instalację fotowoltaiczną, która stanowi źródło energii dla budynku, są też zbiorniki na wodę deszczową i pompa ciepła.

Mrówka z ptasim gniazdem

W ubiegłym roku przy ul. Osobowickiej 146 został rozbudowany plac zabaw Mrówka. Pojawiły się tam nowe huśtawki (jedna w stylu ptasiego gniazda), a także linarium. Zarząd Zieleni Miejskiej wyposażył plac w ławki, drewniany stolik piknikowy z siedziskami dla małych dzieci, ogrodzenie, kosze na odpady

i tablicę edukacyjną na temat mrówek. Zadanie zostało zrealizowane dzięki inicjatywie Rady Osiedla Osobowice-Rędzin w ramach Funduszu Osiedlowego. Koszt: 444 tys. zł. Nowe urządzenia – tym razem dla dorosłych – pojawiły się w 2019 roku w Strefie Turystyki, Sportu i Rekreacji w Lesie Osobowickim. Jest tam siłownia terenowa i ścieżka zdrowia, zrehabilitowana została nawierzchnia boiska (koszt ok. 750 tys.).

Rozbudowa Osobowickiej

W 2021 roku zakończyła się rozbudowa ul. Osobowickiej od

Rozbudowa ul. Osobowickiej zakończona w roku 2022

ZS-P nr 5 przy ul. Osobowickiej z lotu ptaka

Plac zabaw Mrówka przy ul. Osobowickiej 146

Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia (ul. Nowaka-Jeziorańskiego) do ul. Lipskiej. Obejmowała przebudowę infrastruktury podziemnej i oświetlenia, zmianę organizacji ruchu wraz z elementami bezpieczeństwa, doświetlonymi przejściami dla pieszych i przejazdami rowerowymi, a także remont pętli tramwajowej, budowę dodatkowych peronów dla wysiadających oraz budowę parkingu P&R na 48 miejsc, budowę parkingu dla rowerów i zagospodarowanie zieleni.

Koszt inwestycji to 29,5 mln zł. W 2020 roku zbudowano też nawierzchnię fragmentu ul. Wieruszow-

skiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem, chodnikami, zjazdami i miejscami postojowymi, a rok wcześniej powstał chodnik na ul. Wędkarzy, na odcinku od pętli autobusowej do placu zabaw.

Koszt: ponad 700 tys. zł. W ramach tej inwestycji wykonano m.in. azyl, dodatkowe przejście dla pieszych, chodnik, nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznych, ustawiono cztery latarnie.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

**101, 102, 103,
104, 106, 107, 118,
119, 122, 124, 126,
127, 128, 129, 134,
136, 142, 143, 149,
152, 206, 241,
245, 246, 247,
248, 249, 251,
257, 319, 607, 714**

Rada osiedla

Anna Zielińska, przewodnicząca zarządu osiedla Osobowice-Rędzin

zaprzasza mieszkańców na dyżury radnych w następujących najbliższych terminach, zawsze od godz. 18.30: 8 listopada 2023, 13 grudnia 2023, 10 stycznia 2024, 21 lutego 2024 i 13 marca 2024 w siedzibie rady osiedla przy ul. Osobowickiej 112. Harmonogram dyżurów można sprawdzić na profilu RO na www.FB.com/ROsobowice

Strażnik osiedlowy

Strażnikiem osiedlowym osiedla Osobowice-Rędzin jest **Marcin Kubiak**, tel. **600 908 527**. Może zainteresować np. w sprawie złe zaparkowanego samochodu lub pomóc osobie w kryzysie bezdomności. W sprawach wymagających pilnej interwencji należy dzwonić do dyżurnego Staży Miejskiej pod numer 986. Dyżur pod tym numerem jest pełniony 24 godziny na dobę.

Dwóch dzielnicowych

Osobowice-Rędzin to rejon działania komisariatu Wrocław-Psie Pole, mieszczącego się przy pl. Piłsudskiego 6/8.

Dzielnicowi tego osiedla to:

■ sierż. szt. **Sebastian Borczyk**, tel. **696 455 571**, e-mail: dzielnicowy.psie-pole9@wroclaw.wr.policja.gov.pl,

■ sierż. szt. **Dawid Duraj**, tel. **601 703 633**, e-mail: dzielnicowy.psie-pole3@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Można do nich zgłaszać np. picie alkoholu w miejscach objętych zakazem, zaśmiecanie terenu albo zakłócanie porządku publicznego. W sprawach nagłych należy dzwonić pod numer alarmowy 112.

➔ W następnym odcinku – Leśnica

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

538

dzieci uczęszcza do przedszkoli i szkoły, w tym

363

do Szkoły Podstawowej nr 21 w ZS-P nr 5 przy ul. Osobowickiej

ZIELEŃ

377 tys. zł

mała architektura w parku leśnym i na program Złap deszcz, w tym

351 tys. zł

aleje parkowe w parku leśnym przy ul. Rędzińskiej

INFRASTRUKTURA

45 mln zł

remonty kamienic, przebudowa dróg, chodników, w tym

14 mln zł

przebudowa ogrodzenia przy wyjściu z przedszkola w ZS-P nr 5

Wojny goblinów i memoriał Goneta

Przy ul. Osobowickiej 109 mieści się strzelnica, w której doskonali swoje umiejętności członkowie stowarzyszenia Centrum Łucznictwa Tradycyjnego.

Spotkać ich można także w wyremontowanej dzięki WBO polniemieckiej strzelnicy w Lesie Osobowickim i mieszczącej się w tym samym lesie Ścieżce Wars, czyli turniej łuczniczy łączący elementy gier komputerowych i RPG, oraz spotkania ligowe – turniej o charakterze rekreacyjnym. Więcej dowiesz się na: centrumlucznicztwatradycyjnego.com.

Młodzi czują: wolność, odpowiedzialność, równość

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zaprasza młodzież do udziału w 3. edycji projektu społeczno-edukacyjnego „Wolność”. Już 8 listopada ruszają zapisy! Tym razem młodzi wrocławianie pokażą, jak rozumieją pojęcie „równości”. A wprowadzeniem ich do tematu zajmie się nie kto inny, jak sam Jurek Owsiak.

Agata Zięba

W 2021 roku WCRS we współpracy z Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku i Liceum Ogólnokształcącym nr IV im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu zainicjowało ogólnopolski projekt edukacyjno-społeczny WOLNOŚĆ skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Wiedzą, czym jest WOLNOŚĆ

Wydarzenie związane było z przypadającą 13 grudnia 2021 roku 40. rocznicą wprowadzenia Stanu Wojennego. Ta szczególna data skłoniła organizatorów do zapytania młodszych wrocławian, jak rozumieją pojęcie WOLNOŚCI. Zainteresowanie projektem było bardzo duże – w sumie wzięło w nim udział ponad 600 osób: młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, nauczycieli i opiekunów.

Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Adam Bodnar. A młodzież pracowała nad przygotowaniem fotoreportażu lub stworzeniem scenariusza escape roomu. Zespoły, które przesłały najciekawsze prace, zostały nagrodzone wyjazdem do Gdańska, spotkaniem z Lechem Wałęsą i wizytą w Europejskim Centrum Solidarności.

Dla młodych ludzi, biorących udział w tegorocznym projekcie, siłą napędową będzie Jurek Owsiak

I co to ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W kolejnym roku organizatorzy zachęcali młodzież, aby poszukała odpowiedzi na pytania: czym jest dla nich ODPOWIEDZIALNOŚĆ. Jak rozumieją odpowiedzialność w środowisku rodzinnym, szkolnym, lokalnym,

w społeczeństwie, co oznacza dla nich zwrot „jestem odpowiedzialny”.

Na spotkanie inauguracyjne tym razem zaproszono Janinę Ochojską-Okulicką. Rozmowa była niezwykle interesująca i wzruszająca. Młodzież bardzo aktyw-

nie uczestniczyła w spotkaniu, zadając gościowi wiele pytań. W tej edycji młodzież pracowała nad stworzeniem scenariusza escape roomu lub scenariusza wycieczki. Tym razem wyróżnione zespoły pojechały do Berlina. W tej edycji projektu wzięło udział ponad 700 osób.

Teraz czas na RÓWNOŚĆ

W tym roku organizatorzy chcieliby zaprosić młodzież do kolejnej edycji projektu, której tematem będzie RÓWNOŚĆ. Zapisy ruszają 8 listopada na stronie internetowej wke.wcrs.wroclaw.pl.

Spotkanie inauguracyjne 3. edycji projektu 6 grudnia poprowadzi sam Jurek Owsiak! Organizatorzy zapraszają na nie uczniów klas VIII szkół podstawowych oraz młodzież ze szkół ponadpodstawowych.

Do współpracy przy tej edycji projektu WCRS, Centrum Solidarności i IV LO zaprosili również Fundację „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego. W kolejnych etapach realizacji projektu uczestnicy wezmą udział w warsztatach przygotowujących do stworzenia zadania projektowego, które w tym roku będzie polegało na stworzeniu scenariusza gry terenowej. Projekt zakończy podsumowujący całość panel dyskusyjny, a wyróżnione zespoły pojadą na wspólny wyjazd.

➤ **Szczegóły i zapisy na stronie projektu wke.wcrs.wroclaw.pl**

Ostatni dzień gonitw na torze wyścigów konnych

Partynice zapraszają na końską dawkę emocji i bicia rekordu frekwencji

W sobotę 11 listopada na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice odbędzie się ostatni w tym sezonie dzień wyścigowy. Organizatorzy zapewnią mnóstwo atrakcji dla każdego.

Agata Zięba

Pierwsza gonitwa wystartuje o godz. 10.45. W programie jest ich 8, w tym gonitwy płaskie oraz bardzo widowiskowe gonitwy skakane, steeple i płoty. Podczas całego dnia wyścigowego zobaczymy 64 konie pełnej krwi angielskiej oraz czystej krwi arabskiej. Wśród nich znalazły się bardzo dobre konie przeszkodowe z Polski i Czech oraz absolutna czołówka jeźdźców specjalizujących się w tego typu wyścigach, w tym tegoroczny zwycięzca Wielkiej Pardubickiej Jan Faltejsek.

Oprócz gonitw na Partynicach będzie wiele dodatkowych atrak-

cji, szczególnie dla najmłodszych. Będą oni mogli skorzystać z oprowadzank na kucykach oraz wziąć udział w zawodach Hobby Horse. Jak w każdy dzień wyścigowy będzie również duża strefa gastro.

Podczas zakończenia sezonu wyścigowego odbędzie się również zakończenie sezonu Wrocławskiej Ligi Hobby Horse. Wręczone zostaną puchary i nagrody dla najlepszych zawodników. Przewidziane są również konkursy Hobby Horse, w których udział może wziąć każdy, nawet dzieci, które dopiero chciałyby spróbować swoich sił w tej dyscyplinie (zapisy przez stronę bilety.torpartynice.pl).

Szczególnie zapraszamy do wzięcia udziału w konkursie Hobby Horse, w którym można przebrać się za swoje ulubione bajkowe postacie. Na wrocławskim torze dzieci znajdą również stoiska z szerokim wyborem akcesoriów dla swoich „horsiaków” oraz koniki do kupienia.

Kolejny dzień wyścigowy dopiero w kwietniu przyszłego roku, więc warto z pompą pożegnać sezon 2023. Jeśli na najbliższym dniu wyścigowym na WTW pojawi się 5 tys. lub więcej widzów, to przekroczona zostanie magiczna bariera 90 tys. odwiedzających podczas całego sezonu wyścigowego, co będzie absolutnym rekordem frekwencji. Więc zapraszamy!

Zobacz 45 obrazów Beksińskiego w IASE

Obrazy Zdzisława Beksińskiego przyjechały do Wrocławia na ponad trzy miesiące! Malarstwo artysty będzie można podziwiać w zestawie z multimedialną prezentacją na temat jego dorobku w hali IASE.

Blżej Organisty

Malarstwo pokazywane będzie we Wrocławiu dzięki uprzejmości muzeum z Sanoka – miasta, w którym Zdzisław Beksiński urodził się w 1929 roku i pracował w lokalnej fabryce autobusów jako projektant. Wszechstronny artysta zmarł w 2005 roku w Warszawie.

Dzieła pozostały w Sanoku

– Mocą testamentu przekazał swój artystyczny dorobek Muzeum Historycznemu w Sanoku, które przez lata zorganizowało kilkadziesiąt wystaw w największych polskich miastach, a także za granicą. Zwiedziło je kilkaset tysięcy widzów – informuje Kamil Śliwiński z fundacji Beksiński.

Muzeum Historyczne w Sanoku prowadzi galerię Zdzisława Beksińskiego. Jej zbiory liczą około 600 prac (obrazy, rysunki, rzeźby, grafiki). Wyjątkowym dziełem w kolekcji jest ostatni obraz artysty, ukończony w dniu jego śmierci.

Muzeum z Sanoka udostępniło dzieła artysty, które zostały uzupełnione o multimedialny komentarz

Beksiński we Wrocławiu

To przede wszystkim 45 obrazów, ale nie tylko. Uzupełnieniem będzie multimedialna atrakcja Human Condition Beksiński Multimedia Exhibition, która zaprezentuje całokształt osiągnięć artysty.

Druga część dodatkowa to pokaz obrazów w stereoskopii (3D). – Wystawa to całkiem nowy sposób na doświadczenie dzieł tego nietuzinkowego artysty,

który cieszy się niesłabnącym, a wręcz coraz większym, zainteresowaniem – zachęca Janusz Barycki, prezes i założyciel fundacji Beksiński.

Gdzie i za ile?

Ekspozycja została otwarta 4 listopada i potrwa do 18 lutego 2024 roku. Czynna jest codziennie w godz. 12–20 (o godz. 19 ostatnie wejście). Nieczynna będzie jedynie 24, 25, 26 i 31 grudnia, a czynna w ograniczonym

czasie 1 stycznia (od godz. 15 do godz. 20).

Bilety kupić można online w serwisie GoOut oraz na miejscu w hali IASE (ul. Wystawowa 1) w kasie wystawy. Ceny biletów to: normalny 55 zł, ulgowy 45 zł i grupowy (dla grup zorganizowanych min. 20 osób) 30 zł od osoby (opiekunowie/wychowawcy – bezpłatnie).

➤ **Więcej na**
wroc.city/BeksinskiIASE

Wybierz się na koncerty do Hali Stulecia

Listopad w Hali Stulecia będzie koncertowy: 10.11 wystąpi KULT, 11.11 z okazji Dnia Niepodległości T.Love, IRA i Elektryczne Gitary, a 14.11 kopułę wypełnią legendarne rockowe hity XX i XXI wieku w oryginalnej reinterpretacji Prime Orchestra. Wciąż są bilety!

Zespół KULT z Trasą Pomarańczową wystąpi w Hali Stulecia 10.11

Agata Zięba

7 października w Londynie zespół Kult rozpoczął Trasę Pomarańczową 2023. Legendarna polska formacja – po występach na Wyspach i w Niemczech – dotrze do Polski i 10 listopada wystąpi we wrocławskiej Hali Stulecia (bilety od 120 zł). Zabrzmią największe hity zespołu: „Piosenka młodych wioślarzy”, „Polska”, „Parada wspomnień”, „Rząd oficjalny”, „Baranek”, „Gdy nie ma dzieci”.

11 listopada Wrocław tradycyjnie zaśpiewa dla niepodległości. Podczas wROCK for Freedom w Hali Stulecia wystąpią T.Love, IRA i dawno niewidziane w naszym

mieście Elektryczne Gitary. Ceny biletów od 100 zł.

Natomiast 14 listopada Hala zaprasza na Rock Sympho Show (bilety od 145 zł). To program muzyczny, podczas którego Prime Orchestra wykona hity takich zespołów, jak: The Prodigy, Nirvana, The Beatles, Deep Purple, Led Zeppelin, Mr Big, Kiss, Queen, AC/DC, Metallica, Coldplay, Evanescence. Posłuchamy światowych hitów i ścieżek dźwiękowych w autorskiej aranżacji orkiestry i zobaczymy, jak zapakowała je ona w żywy obraz.

➤ **Szczegóły i bilety na stronie**
halastulecia.pl

Zaprojektuj kartkę, którą wyda poczta

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu zaprasza przedszkolaki i uczniów szkół podstawowych do udziału w konkursie na zimowo-świąteczną kartkę pocztową. Prace wykonane ołówkiem, kredkami, flamastrami lub farbami można nadsyłać do 1 grudnia pod adresem muzeum ul. Z. Krasińskiego 1, 50-954 Wrocław. Jedno dziecko może nadesłać jedną pracę. Zwycięzcy otrzymają dyplomy i upominki, a wybrane prace staną się prawdziwymi pocztówkami! Więcej na muzeum.wroclaw.pl.

124. Antykabaret zagości w Firleju

Strefa Kultury Wrocław zaprasza 10 listopada do Firleja przy ul. Grabiszyńskiej 56 na 124. Antykabaret „Dobry Wieczór we Wrocławiu”. Podczas spotkania publiczność wsiądzie do pociągu, byle jakiego i wyruszy w podróż z Marylą Rodowicz. Najwyższa pora przypomnieć sobie hity sprzed lat i przygotować do wspólnego śpiewania. Przy fortepianie autor aranżacji i kierownik muzyczny Antykabaretu Rafał Karasiewicz, a na scenie: Łukasz Iwaniuk, Ścibor Szpak, Klaudia Waszak, Natalia Lubrano oraz Michał Bober. Bilety w cenie od 40 zł do kupienia na bilety.strefakultury.pl.

Spotkanie autorskie z Martą Niedźwiedzką

Sztuka Na Miejscu i Wydawnictwo W.A.B. zapraszają 10 listopada o godz. 19 do galerii przy ul. Łaciarskiej 3 na spotkanie z Martą Niedźwiedzką. To ikona wsparcia psychologicznego i autorka słynnego podcastu „O zmierzchu”. Rozmowę o jej nowej książce poprowadzi Olga Mildyn. Będzie o tym, jak odzyskać kontakt ze swoimi emocjami, zrozumieć życie, które nam się przydarza, oraz uzyskać wewnętrzny spokój. Marta napisała książkę, która pomaga wrócić do siebie i przeżyć życie po swojemu. Wstęp jest wolny. Na miejscu będzie można kupić książkę.

Клуб пенсіонерів «Українські вечорниці» у Вроцлаві

Наслідком повномасштабної війни в Україні стало виїзд близько півмільйона пенсіонерів, які у поважному віці розпочали нове життя в чужій країні. Як адаптуватись літнім людям на новому місці знають організатори клубу пенсіонерів «Українські вечорниці» у Вроцлаві.

Альона Нетьосова

З віком людям стає дедалі важче пристосовуватись до радикальних змін. Тому пенсіонерам, яким довелося емігрувати, вельми важливо отримати максимальну підтримку під час адаптації. Передусім, важливо, щоб вони відчували, що їхнє життя продовжується. З цією метою було створено клуб пенсіонерів у Вроцлаві.

Концепція створення клубу пенсіонерів «Українські вечорниці»

Восени 2022 року велика кількість старших людей почала звертатися за допомогою до психологів в Центрі підтримки біженців на центральному вокзалі міста Вроцлав. Розуміючи, що саме ця група людей не отримала достатньо уваги та підтримки, виникла пропозиція створити місце для їх зустрічей, спілкування, спільного виконання українських пісень, приготування традиційних страв, вивчення польської мови, інтеграції в польському суспільстві та багато іншого з метою підтримки й об'єднання.

Польські й українські пенсіонери об'єдналися разом для того, щоб провести спільно час та приготувати ласощі

Ця ініціатива у грудні 2022 року переросла у створення клубу.

Саме тому в січні 2023 розпочалася перша зустріч у клубі „Українські вечорниці”. Учасники разом співали, виконували щедрівки, грали на гітарі та отримали подарунки з нагоди відкриття клубу.

Також, в першу спробу інтеграції входили спільні сеанси кіно у кінотеатрі „Kino Nowe Horyzonty” разом із польськими сеньйорами. Після перегляду фільму відбувалися зустрічі за чашкою кави із тривалими розмовами.

Для того, щоб мати змогу подякувати від щирого серця за під-

тримку та розуміння, був організований курс польської мови за ініціативою Fundacja Ukraina.

Звертаємо увагу на те, що перші 3 місяці клуб існував виключно на волонтерських засадах. Приміщення для клубу надала польська родина. Всі заняття та заходи проводили

волонтери, але професіонали кожен у своїй сфері: фотографи, лікарі, вчителі, хористи та інші. З часом проект отримав підтримку від Fundacja Ukraina, яка є наявна й сьогодні.

Перелік заходів у клубі пенсіонерів «Українські вечорниці»

У клубі пенсіонерів проводяться різноманітні заходи, такі як quilling, декупаж, арт-терапія, консультації з психологом, курси польської мови, поетичні вечори, вечори танців сальса, різні настільні ігри та клуб „Що? Де? Коли?”.

Більше інформації (дата проведення, місце проведення) знайдете за посиланням: <https://www.facebook.com/CUKR.Wroclaw/>

Як приєднатися до подій?

Долучитися до заходів можна попередньо зареєструвавшись за номером телефону 536 450 180 або звернутися в Centrum Wsparcia Uchodźców, який знаходиться на центральному вокзалі міста Вроцлав.

Як написати резюме (CV) та де шукати роботу?

Безкоштовні консультації зі спеціалістом з профорієнтації

При пошуку роботи в Польщі важливо мати резюме, а ще краще мотиваційний лист. Тож як написати CV правильно? Підкажуть спеціалісти з профорієнтації від Фондації Україна.

Світлана Кучеренко

В інфопунктах від Фондації Україна відбуваються консультації зі спеціалістами з профорієнтації, які допомагають іноземцям орієнтуватися на польському ринку праці. За їх допомогою можна підготувати резюме (CV) з нуля та визначити свої компетенції.

У Польщі під час пошуку роботи резюме є обов'язковим, оскільки цей документ допомагає робо-

давцю отримати інформацію про вашу професійну кваліфікацію та досвід, і визначити, чи ви відповідаєте вимогам для вакансії.

На консультації можна отримати пораду щодо вибору курсу, щоб підвищувати кваліфікацію та знайти краще платну роботу, або ж бути більш конкурентоспроможним на польському ринку праці. Спеціалісти підкажуть, де саме шукати роботу та як представляти себе на співбесідах під час працевлаштування.

Безкоштовні консультації відбуваються у двох місцях:

В **Інституті Прав Мігрантів** за адресою ul. Ruska 46A. Поради відбуваються щопонеділка за попереднім записом, +48 510 011 846.

В **Центрі Підтримки Біженців**, що на залізничному вокзалі Вроцлава ul. Piłsudskiego 105. Там консультації відбуваються з понеділка по п'ятницю в год. 9:00 – 17:00. У цьому випадку реєстрація не обов'язкова.

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

@wromigrant

PL / UA / EN / BY / RU

Zwycięski debiut trenera Winnickiego

Jacek Winnicki w swoim pierwszym meczu cieszył się z wygranej, ale widział, że jego nowi podopieczni mają problemy. Rozwiązania powinny nadejść szybko, bo w kalendarzu jest pełno gier. Najbliższe w środę 8.11 i sobotę 11.11 w Orbicie.

Blążej Organisty

W grudniu Trójkolorowi wygrali 80:57 z Dolomiti Trento. Było to ich jedyne zwycięstwo w ubiegłym EuroCupie (1-17). W obecnym nie udało się ani razu w pięciu próbach (0-5). Do sześciu razy sztuka? Spotkanie ostatniej z przedostatnią drużyną w tabeli 8 listopada o godz. 20 w Orbicie. Transmisja w Polsacie Sport Fight.

To będzie pierwszy raz w Euro-pucharze dla dwójki Winnicki, McCullum. Obaj w barwach Trójkolorowych zadebiutowali w niedzielę w wygranym 77:66 meczu z Zastalem. Trener pochwalił rozgrywającego za postawę w obronie, ale zwrócił uwagę na to, że tracił piłkę w ważnych momentach (8) i powinien być trafić kilka rzutów więcej. – Był na dwóch treningach, nie zna ligi i musi się jej nauczyć.

Jacek Winnicki zastąpił w listopadzie Olivera Vidina na stanowisku trenera WKS Śląsk Wrocław

Będziemy szukać dla niego nowych rozwiązań ofensywnych. Niemniej można śmiało powiedzieć, że włączył się w styl gry i dobrze funkcjonował w defensywie – ocenił szkoleniowiec.

Zwycięstwo nad Zieloną Górą poprawiło ligowy bilans, który wciąż jest ujemny (3-4). Wyzerować licznik można 11 listopada. WKS zagra wtedy w Orbicie z Dzikami

Warszawa, beniaminkiem. Początek o godz. 19.30. Dziki weszły w sezon jak w żółdzie, wygrywając trzy razy z rzędu, w tym ze Stalą i Legią. W kolejnych tygodniach było dużo gorzej. Obecnie mają na koncie 4 zwycięstwa i 3 porażki.

Przygotowując zespół do kolejnych spotkań, trener Winnicki ma kilka twardych orzechów do zgryzienia. Wskazał je w niedzielę: niska sku-

teczność, problemy z organizacją gry, duża liczba strat. Zadowolony był natomiast z agresywnej obrony, która zatrzymała przeciwników na 66 punktach.

Jacek Winnicki pamięta smak wielkich sukcesów wrocławskiej koszykówki. Cieszył się z pięciu tytułów w latach 1998-2002 jako asystent Andreja Urlepa i Mulego Katurina.

Tydzień w skrócie

Personalne zmiany nastąpiły w drużynie żużlowych wice-mistrzów Polski – **Betardu Sparty**. W przyszłym sezonie barw wrocławskiej ekipy nie będzie reprezentować Piotr Pawlicki, który przenosi się do Enea Falubazu Zielona Góra. Do swojego macierzystego klubu ZOOLeszcz GKM-u Grudziądz wraca z kolei młody Kevin Małkiewicz. Natomiast Mateusz Panicz zdecydował się zawiesić karierę sportową.

Dziewiąte zwycięstwo w tym sezonie odniósł **piłkarski Śląsk** i utrzymał pozycję lidera PKO BP Ekstraklasy. Wrocławianie wygrali 2:1 z ostatnim w tabeli ŁKS-em. Gola decydującego o zwycięstwie zdobył w ostatniej akcji meczu Piotr Samiec – Talar. Wcześniej dla Śląska trafił Erik Exposito, dla którego było to już 12. bramka w sezonie. Dla ŁKS-u gola zdobył Stipe Jurić.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa, 10.11, godz. 20.30, Stadion Cracovii im. Józefa Piłsudskiego, **Cracovia – Śląsk Wrocław** (Canal+ Sport3)

koszykówka

Orlen Basket Liga, 11.11, godz. 19.30, Hala Orbita, **Śląsk Wrocław – Dzik Warszawa** (Emocje TV)

Orlen Basket Liga Kobiet, 15.11, godz. 18, Centrum Sportu Politechniki Poznańskiej, **Enea AZS Politechnika Poznań – IKS Ślęza Wrocław** (Emocje TV)

siatkówka

Tauron 1.liga, 11.11, godz. 18 Hala Sportowa SWFiS AGH, **AZS AGH Kraków – Gwardia Wrocław**

Tauron Liga Kobiet, 13.11, godz. 20.30, Hala Orbita, **#Volley Wrocław – Moya Radomka Radom** (Polsat Sport)

Jeszcze niejeden przeciwnik polegnie

Siatkarki #VolleyWrocław w Tauron Lidze są na wysokim piątym miejscu. I to mimo faktu, że przegrały ostatnie starcie z wicemistrzyniami Polski – PG Rysicami Rzeszów 0:3. Okazja na odwrócenie karty i czwarte zwycięstwo już 13 listopada w starciu z Radomką.

Michał Sałkowski

Podopieczne trenera Michała Maska na starcie sezonu grały solidnie, korzystały z dobrego terminarza i faktu, że naprzeciw nich

stawały ekipy co najmniej w ich zasięgu. Po czterech starciach miały trzy wygrane i tylko jedną porażkę, z liderem BKS-em Bostik Bielsko-Biała, który zwyciężył we wszystkich dotychczasowych li-

gowych starciach bez straty seta. Wyjazdowy mecz z PG Rysicami Rzeszów w dwóch pierwszych partiach przebiegł bez zaskoczeń. Wicemistrzyni Polski potrafiły zbudować 5, 6 punktów przewagi w środku setów i dowieźć spokojny wynik. Ogromna w tym zasługa rozgrywającej Katarzyny Wenerskiej, która nie dość, że kapitalnie rozdzielala piłki w ataku, to jeszcze napsuła krwi wrocławiankom bardzo niewygodną zagrywką.

W trzeciej odsłonie walki było więcej. #VolleyWrocław prowadził 21:20, w ataku punktowała Julia Szczurowska, dobrze broniła Kinga Stronias, myliły się rzeszowianki. W końcówce jednak potrafiły wygrać długą wymianę i przechylić szalę zwycięstwa na swoją stronę. MVP została Wenerska, która kilka tygodni temu świętowała z reprezentacją Polski awans na igrzyska olimpijskie w Paryżu. A na razie

przygotowywać będzie się do meczu Rysic w Lidze Mistrzyń.

Z kolei wrocławianki będą mogły złapać trochę dystansu. Na parkiet wyjdą dopiero 13 listopada. Naprzeciw nich stanie niewygodna Moya Radomka Radom, która potrafiła odprawić w tie-breaku wspomniane Rysice. Zaskakująco przegrała jednak pierwszy mecz z Kaliszem, no i przewidywalnie uległa ŁKS-owi oraz Chemikowi. To jeden z tych rywali w zasięgu, na których trzeba budować punktowy kapitał. Będzie to starcie ciekawe chociażby z perspektywy dwóch strzelb – Julii Szczurowskiej (#VolleyWrocław) oraz Natalii Murek, przyjmującej Radomki, która jeszcze niedawno występowała w stolicy Dolnego Śląska. Teraz jest w czołówce rankingu najlepiej punktujących, w którym prym wiedzie właśnie atakująca #VollleyWrocław.

Julia Szczurowska (nr 1) jest najlepiej punktującą zawodniczką całej ligi

Trzy smakowite festiwale 18-19.11 w hali IASE

Szukasz pomysłu na ciekawy weekend? Mamy dla Ciebie rozwiązanie! W dniach 18-19.11 hala IASE (ul. Wystawowa 1) zamieni się w prawdziwe królestwo smaków. Odbędą się tu trzy wyjątkowe festiwale. Pierwszy to Festiwal Pierogów Świata – wydarzenie mające na celu skupienie w jednym miejscu rozmaitych pierogów z róż-

nych kultur oraz kuchni. Drugie – Festiwal Kawy, Czekolady i Słodczy to prawdziwy raj dla łasuchów, miłośników słodkości i kawowych napojów. A trzeci Festiwal Piwa, Wina i Trunków Rzemieślniczych skierowany jest do koneserów rzemieślniczych trunków alkoholowych. Tu każdy smakosz znajdzie coś dla siebie! Wydarzenie odbędzie się w sobotę 18.11 w godz. 12-20 i niedzielę 19.11 w godz. 12-18. Wstęp jest wolny.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
 Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 71 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
 www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
 Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa

WYDAWCA
 Gmina Wrocław

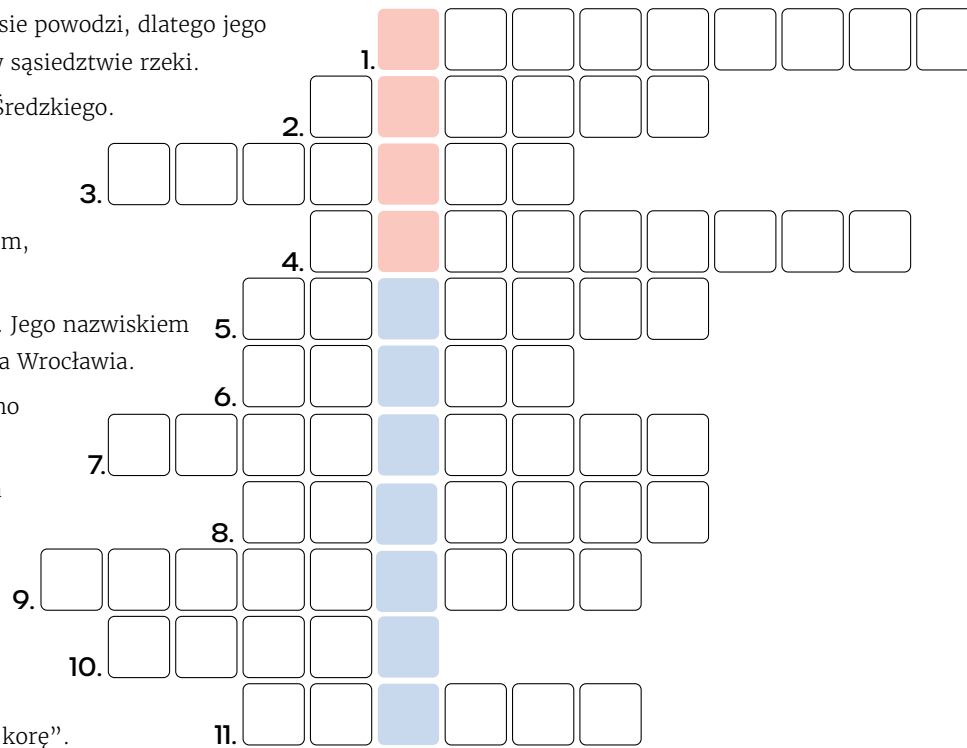
A na Nadodrze „Moda na Łokietka” 25.11

Moda na Nadodrze to targi lokalnego rzemiosła z długą tradycją! W tym roku odbędą się nieco wcześniej, bo 25.11, żebyście zdążyli zrobić zakupy jeszcze przed mikołajkami. Ta edycja będzie też dwa razy większa, ponieważ wystawcy pojawią się tradycyjnie w Infopunkcie na ul. Łokietka 5, ale także w progach wyremontowanego właśnie Klubu pod

Kolumnami przy pl. św. Macieja 1. W tych dwóch przestrzeniach na dwóch końcach jednej ulicy przez całą sobotę w godz. 12-20 będzie można spotkać wystawców z rękodziełem, rzemiosłem i sztuką. Będzie: ceramika, rośliny, grafika, biżuteria, dekoracje, ubrania, dodatki i kosmetyki. Na tej edycji zagości również strefa gastro! Wstęp wolny. Lista wystawców pojawi się wkrótce na stronie wydarzenia wroc.city/ModaNadodrze23.

KRZYŻÓWKA NUMERU 156

- Święty popularny na Śląsku, orędownik w czasie powodzi, dlatego jego figury stawiane są głównie na mostach albo w sąsiedztwie rzeki.
- Najbardziej charakterystyczny obiekt Skarbu Średzkiego.
- Niebieski na szynach.
- Największa dzielnica Wrocławia.
- Wrocławskie osiedle, które kiedyś było miastem, a jego nazwa kojarzy się z lasem.
- Historyk, mediewista i działacz krajoznawczy. Jego nazwiskiem nazwano żółty szlak pieszo-rowerowy dookoła Wrocławia.
- Niemieckie miasto, na wzór którego ulokowano Środę Śląską.
- Patronka Śląska i małego, gotyckiego kościoła przy ul. Wolskiej.
- Lewy dopływ Odry, uchodzi do niej we Wrocławiu.
- Wybudował go Henryk I Brodaty na swoją rezydencję, dziś jest tam centrum kultury.
- Popularne we Wrocławiu drzewo, które „gubi korę”.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści nale-

ży wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **156.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy

do **15 listopada** 2023 r. do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **22 listopada** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są:

bluza z herbem, workoplecak z herbem, kubek. Zwycięzcami w nr. 154 (hasło: Dzień zaduszny) są: pani Paulina (wejściówki do aquaparku), pani Ewa (workoplecak) i pan Robert (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs